



ROZSÁR, EGY KÖNYVTÁR
F38035
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 5. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. május

Köszönöm Istenem az édesanyámat!

Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad.
Köszönöm Istenem az édesanyámat.

Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
Imádság száll Hozzád, gyermekeéért esdve.

Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban
-itt e földön senki sem szerethet jobban!-

Köszönöm a szemét, melyből jóság árad,
Istenem, köszönöm az édesanyámat.

Te tudod, Istenem-milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.

Leborulva kérek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!

Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az édesanyámat!

Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!!!

Dsida Jenő: HÁLAADÁS



**A szeretet soha
el nem múlik**

1. Kor 13, 8

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület április 24-i ülésén

A polgármester beszámolójában érintette a város Népszavazási eredményét, ami az országos átlagnak megfelelően alakult. Konkrétan: a választópolgárok lélekszáma: 12486 fő volt, megjelent a választáson 5027 fő, amiből az érvényes szavazatok száma: 4975 volt. Igennel voksolt 4237 fő, nemmel 738 fő. A népszavazás eredményes volt, mert az igen szavazatok száma, illetve részaránya 85,17% volt. Dezső Zoltán képviselő felvetette, hogy a fiatalok, illetve az első szavazók átlag alatt vettek részt a szavazáson, és hiányolta, azt a korábbi gyakorlatot, mely szerint az első szavazók valamennyi emléket kaptak.

A képviselő-testület tagjainak nagy része április 25-én Nagyenyedre, a testvérvárosba látogat.

Jóváhagyta a testület azt a válaszlevél-tervezetet, amely egy német városból érkezett levélre íródott. Városunkat azzal a céllal keresték meg, hogy egy kelet-európai várossal kialakítsanak testvérvárosi kapcsolatot. A német város neve: Schöneck. A válaszlevélünk lényege, hogy egy helyszíni és személyes találkozó után döntünk a kapcsolatfelvétel ügyében.

Jóváhagyta a testület 2002. év zárszámadását. A könyvvizsgáló asszony részletesen ismertette a vizsgálatok eredményét, mely szerint a mérleget elfogadásra ajánlotta, 4 milliárd ötvenkilencmillió háromszázhatvanötezer forint végösszeggel. Ez az eszközök és források egyező végösszege. Kiemelte még hogy a város kiadásainak 42%-át tudta fejlesztési beruházási feladatok megvalósítására fordítani, és emellett a működési területén vállalt célkitűzések is teljesültek. Kedvezőnek minősítette, hogy minimális fejlesztési hitellel, és működési hitel nélkül valósult meg az elmúlt év költségvetése. Ehhez a kedvező gazdálkodási eredményhez nagymértékben hozzájárult a Város eredményes adópolitikájának végrehajtása, valamint a pályázati sajáterő biztosításával a pályázati lehetőségek maximális kihasználása is.

A gyermekek részére nyújtható pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló rendeletmódosításra került. A módosítás lényege, hogy az önkormányzatnak megnyílt az a lehetősége, hogy a környezetanalízis készítése során a kérelmező életkörülményeire tekintettel, ha vitatja a jövedelemnyilatkozatban foglaltakat, felhívhatja a kérelmezőt az általa lakott lakás, illetve saját és családja tulajdonában lévő vagyon fenntartási költségeit igazoló dokumentumok benyújtására. Mint ismeretes, a gyermektámogatási ellátás vagy rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás lehet.

Magánéros lakossági út-és közműépítések szervezése során az útkoncepció a lakossági közmegehallgatási véleményeket is figyelembe véve a következőképpen alakul terveink szerint:

- I.ütemben, azaz 2003-2008 között 43 út kerül megépítésre,
- II.ütemben valamennyi földút.

Az I. ütem útjai: Újkert sor, Besenyszeg K-i, Selyem u, Gárdonyi G. u, Kistréti u, Mátyás király u., Berzsenyi D. u, Juhász Gy. u, Sugár u, Kilián-Micsurin u, Bartók B. u, Dózsa Gy. u, Könyves K. u, Ipari u, Attila u, Sallai u, Vörösmarty u, Losonczy u, Deák F. u, Köztársaság u, Zrinyi J. u, Csurgó u, József A. u, Szent A. u, Szab E. u, Toronyi u, Hunyadi u, Bocskai u, Rácz L. u, Botond u, Almos u, Nagy S. u, Széchenyi u, Mikszáth u., Körge u, Somogyi u, Fáy A. u, Kölcsey u, Népliget u, Alkotmány u, Rózsahegy u, Hámán K., Kató J. u.

A felsorolás nem jelenti a sorrendet! Az éves ütemezés is hamarosan elkészül. Tudnillik még, hogy a lakossági hozzájárulás a költségnek 20%-a, és ezt az összeget be kell fizetni az építés elkezdése előtt. A szándéknyilatkozat aláírásakor az összeg felét, a másik felét pedig akkor, amikor az út kivitelezéssel építési szerződést megkötötték.

A lakossági hozzájárulás abban az esetben, ha nem a második ütemben akarnak utat építeni, hanem korábban, akkor a hozzájárulás 40%-ra módosul.

Gépjármű várakozóhelyek építési kötelezettsége, illetve annak megváltása. A jármű forgalom, a parkoló igények növekedése miatt a közterületeken létesítendő gépjármű várakozó helyek létesítését helyi parkolási rendeltben szabályozta a testület. Egyes épületekhez, építményekhez szükséges parkoló, illetve rakodóhelyek számát és fajtáját melyek a rendeltetészerű használathoz szükségesek, a telken kell biztosítani, a 253/1997 sz. Korm. Rendelet szerint. A rendelet sok esetben műszaki okok miatt nem tartható be, ezért kellett szabályozni a megváltásról szóló kötelezettséget. Ennek az a lényege, hogy az önkormányzat nevében a polgármester a gépjármű várakozóhelyek megváltásáról az építéssel szerződést köt. A várakozóhely megváltásának összegét 30 napon belül be kell fizetni, mely összegek a költségvetésen belül elkülönítetten lesznek kezelve, un. „gépjármű parkoló építési alapon” és kizárólag erre a célra szabad felhasználni, egy éven belül, és a beruházástól maximum 500 méteren belül. A megváltási díjat a testület évente határozza meg. Az első megváltási díj: 200 ezer forint/egy gépjármű várakozóhely. (Helyszűke miatt nem lehet felsorolni az építmények rendeltetésűről használatához szükséges, elhelyezendő személygépkocsik számát, ezért csak néhányat: Egy személygépkocsi számítandó: minden lakás, üdülőegység után; kereskedelmi egység

árusítótérnek 0-100 m²-ig minden megkezdett 10 m², e fölött minden megkezdett 20 m² nettó alapterület után; szálláshely szolgáltató egység minden vendégszoba egysége után, stb.)

Ha az épület rendeltetészerű használata megváltozik, a befizetett megváltási díj nem jár vissza.

Rózsahegy Kálmán Általános Iskola igazgatói állásra egy pályázó volt, akit a Humánpolitikai Bizottság elnöke jó szívvel ajánlott. A pályázat alapján a testület egyhangúlag elfogadta FARKAS ZOLTÁNNÉ pályázatát. Megbízása 5 évre szól, 2003. aug. 16-tól, 2008. aug. 15-ig. Fizetése is jóváhagyásra került: 189.900 forint/hónap, vezetői pótlékkal együtt.

A felújítás alatt lévő Liget fürdő üzemeltetésére gazdasági társaságot hoz létre a testület, 3 millió forint törzstőkével. A KFT egyszemélyes tulajdonosa az önkormányzat. A társaság személyi kérdéseit, és a vagyon mérleget a májusi ülésen tárgyaljuk.

ELADÓ AZ ENCI, A KOSSUTH U 32, ÉS A FŐ U. 5 sz. alatti ingatlan. Pályázat útján kerülnek értékesítésre, érdeklődni az önkormányzat Vagyongazdálkodási osztályán lehet.

Az önkormányzat pénzforgalmának lebonyolítására pénzzámláinak vezetésére pályázat kerül kiírásra. A felhívásra feltehetően pályázni fog a helyi két pénzintézet, a jelenlegi megbízott OTP fiók, és az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet. A versenyzetetés dönti el, hogy 2004. január 1-től melyik pénzintézet lesz az önkormányzat számlavezetője.

Jóka úti óvoda felújítási munkáinak megkezdésére 1,2 millió forintot hagyott jóvá a testület.

Humánpolitikai Bizottság szétosztotta az idei Ifjúsági és Sport Alapot, és a Civilszervezetek támogatási alapját.

Nem kevés pénz lett szétosztva, összesen, 21,5 millió forint, az alábbi elosztásban. Ifjúsági Alapból a támogatási igény 44 pályázat volt, ebből elutasítottak 26 pályázatot, így a 18 támogatott pályázó 1,130 millió forintot kapott. A Sport Alapra 19 pályázat érkezett, 4 elutasításra került, 15 pályázó 13,755 millió forintot kapott. A civilszervezetek pályázataiból 4 elutasított pályázat volt, 40 pályázat között 6.645 millió forint került szétosztásra. Igaznak bizonyult az a régi mondás, mely szerint a pénz lehet sok, de soha sem elég.

Nincs könnyű helyzetben a Humánpolitikai Bizottság, amikor pénzt kell szétosztani, ez bizony igaz, de a szétosztásnál sajnos egy-két gyakorlati elv véleményem szerint nem biztos, hogy kellő bölcsességre vall. Csak egy-két példát említek: mindenki tudja, hogy a 2003-as esztendő a „Fogyatékosok éve”, ami azt is jelenti, hogy jobban kell figyelni ezekre az embertársainkra, mint ahogy azt korábban tettük. Sajnos azon szervezetek igénye is ugyan olyan elbírálás alá estek, mint a nagy átlag, azaz általában elosztottak a benyújtott igényt kettővel. Így kapott a város fogyatékosait támogató alapítvány a „Kincs az életet” 40 ezer forint helyett 20 ezret, a Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány még a felénél is kevesebbet, 45 ezer forint helyett 20 ezret, a Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesületének gyomaendrődi helyi csoportja 100 ezer helyett 50 ezer forintot, és a Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesületének igénye pedig teljes mértékben elutasításra került. Ez az egyesület „megszegte” ugyanis az a helyi rendeletet, mely szerint az a civilszervezet nem kaphat támogatást, amely önkormányzati képviselő jelöltet állít, vagy politizál. Sajnos nem volt kellően átgondolva ez a korábbi helyi határozat, hiszen a civilek képvisellete, véleményük figyelembe vétele az egyik legfontosabb önkormányzati feladat! Ezen a korábbi, nem kellően átgondolt testületi döntésen úgy lehetett volna változtatni, hogy módosító javaslattal korrigáljuk. A módosító javaslat megfogalmazására került, de a testület leszavazta. Ha lett volna a teremben legalább 10 olyan képviselő, aki a módosító javaslatot elfogadja, akkor a Humánpolitikai Bizottság a tartalékkéretből juttathatott volna a Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesületének is támogatást. Sajnos csak 8-an szavaztunk a módosítás mellett, ami nem volt elég. Ugyancsak sajnálatos, hogy a Rózsahegyi Ált. Iskola Diáksport Egyesülete, amely legalább 90-100 gyermek aktív sportolását biztosítja, és ragyogó eredményekkel térnek haza még az országos versenyekről is, az igényüknek csak a 20%-át kapták meg. Ezek a teljesség igénye nélkül leírt kirívóan „alul” díjazások mellett természetesen vannak akik a kért igényüket 100%-ban, vagy ahhoz közeli mértékben megkapták. Az „alul” támogatottakban van egy halvány reményük, hiszen II. félévre tartálékolt a bizottság némi kis összeget, talán abból lehet némileg korrigálni. Véleményem szerint a pénz elosztás rendező elveibe célszerű lenne, ha a Humánpolitikai Bizottság megismerné a civilszervezetek tényleges működését, az általuk képviselt taglétszámot, a közszolgálatot, hiszen ezek az adatok rendelkezésre állnak az önkormányzat „civil ládjában”, ahol feltehetően őrzik a statisztikai adatokat.

A Városi Gondozási Központ 3 pályázat támogatását kérte. A testület egyhangúlag jóváhagyta, mert a megpályázott célok nagy mértékben emelhetik a házi ápolást igénylő idősök ellátását. „Támogató szolgálat” ez egy új ellátási forma a fogyatékosok saját lakhelyen való segítése, életvitelének könnyítése. A másik cél, a „Jelzőrendszeres házi gondozás” tárgyi feltételeinek biztosítása, ami műszaki berendezések segítségével a házi segítségnyújtásban részesülő tartósan beteg biztonságérzetét erősítheti, és a harmadik pályázati cél, „Tanyagondnoki szolgáltatás” bevezetése.

Új héviz kút építésére is pályázik a város. A tervezett beruházás összköltsége 37 millió forint, sajáterő szükséglete 17 millió forint.

Hírek innen-onnan

MEGHÍVÓ

Az Endrődiek Baráti Köre május 25-én vasárnap a Hősök Napján ünnepséget szervez. Haza várja az elszármazottakat, és várja az itthon élőket.

Az Endrődi Római Katolikus Templomban 10 órakor engesztelő szent mise az I. II. Világháború és 1956-os szabadságharc áldozataiért. A mise után a Hősök terén ünnepség és koszorúzás, és az emlékezés virágainak elhelyezése. Kérünk mindenkit, hogy vegyen részt az ünnepségen és hozzon magával egy szál virágot, amit vagy az I., vagy a II. Világháborús emlékműnél, vagy az 1956-os Kopjafánál helyezzen el.

Ebéd a Bowling Étteremben (Fő út 81, a volt Enci) Az ebédre való jelentkezést május 22-ig kérjük jelezni a 66 386-323, 284-435 főleg az esti órákban.

A rendkívüli megye gyűlés március 28-án igen nagy érdeklődés és részvétel mellett a képviselők, és érdeklődők nagy aktivitásával egyetlen napirendi pontként tárgyalta a megyénk agrárgazdasági helyzetét. Mint ismeretes ezt a rendkívüli ülést a FIDESZ-MKDSZ frakció kezdeményezte. Elfogadásra került a Kormány felé terjesztendő anyag, amiben a képviselők felhívják a figyelmet a sertésenyésztők elviselhetetlenül nehéz helyzetére.

Szarvason került megrendezésre április 3.-án a **Városi Polgármesterek Randevúja**. Nagysikerű rendezvényen öregbítette Szarvas város hírnevét. A délelőtti ünnepi ülést, ahol átadásra került az év polgármestere, (Hévíz polgármestere nyerte el a címet) alpolgármestere és jegyzője kitüntetés, szakmai szekció ülések, kiállítás megnyitó követte, majd délután a ligetben a halfőzők remekeit kóstolhatták meg az oda látogatók. Sport rendezvényre is sor került, majd jótékonyasági esttel zárult a nap nagysikerű rendezvénye.

Kistérségi Európai Örömnapp volt 2003. április 13-án vasárnap Szarvason, a sikeres népszavazás öröme és emlékére. A magyar nemzeti lobogó és az európai unió zászlajának felvonását sport vetélkedők és országos aerobik selejtező követte. Este tűzijátékkal köszöntötték a sikeres népszavazást. Az ünnepséget a Körös-szögi Kistérségi területfejlesztési Társulás rendezte, társrendező volt Szarvas Város Önkormányzata, Vajda Péter Művelődési Központ, Chován Kálmán Művészeti Alapiskola Blue-Gym Aerobik Egyesület és Szarvas Város Általános Iskolája.

A megyei zeneiskolák fúvós versenye április 17-én volt Szarvason. A Gyomaendrődi Zene és Művészeti Iskolát négy tanuló képviselte. Cinczár Kitti szaxofonból második helyezést ért el. Felkészítő tanára Halász János volt.

Országos Rajz és Festészeti tanulmányi versenyen a Gyomaendrőd Városi Zene és Művészeti Iskola képzőművészeti tagozatáról 3 tanuló bejutott a Győri országos tanulmányi versenyre. **Mészáros Annamária** és **Novák Hanga** a festészeti kategóriában korcsoportjában **országos első**, **Kondor Nóra** harmadik helyezést ért el. Felkészítő tanárunk Hevesi Nagy Anikó volt.

Hírek házunk tájáról

KÖZÖSSÉGI HÁZ
MÁJUS HAVI PROGRAMJA

Május 1. 19 óra - Barátság klub vacsorája

Május 5. 8 óra - VÉRADÁS. 18 óra: MKDSZ gyűlés.

Május 14. 15 óra - CUKORBETEGEK KLUBJA

Május 23. 17 óra - Májusi Tárlat címmel

kiállítás Gyomaendrődi alkotók festményeiből

Május 31. 10 óra - Majális Oregszőlőben (paprikás krumpli főző verseny, Játékos vetélkedő, (Kiszely Zoltán és Merényi Nikolett operett műsora).

További információ a Közösségi Házban)

Továbbra is várjuk a Kecskés-zugi Faház iránti érdeklődőket, időpont egyeztetéssel. Április 15-én szabad időpontok: Június 10-15; július 4-16; augusztus 13-16; augusztus 22-31; szeptember 1-15.

Gyomaendrődi Városi Zene és Képzőművészeti Iskola igazgatója Holubné Hunya Anikó köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik részt vettek az iskola alapítványi vacsoráján, illetve támogatták az est sikerét. Köszönetet mond a vállalkozóknak, szülőknek, résztvevőknek egyaránt.

Gyomaendrőd mind két település részén közmeghallgatás volt. A lakosságnak lehetősége van ilyenkor a nagy nyilvánosság előtt elmondani mindazt, ami közügynek számít, de első sorban személyes problémaként éli meg. A polgármester részletesen beszámolt a tervekről, eredményekről. A lakosság részéről elsősorban az utak építése és javítása volt a fő téma és probléma. Az endrődi település részen nagyon kevesen jöttek el, pedig itt is van sok megoldásra váró probléma.

A Kertbarátok Egyesülete idén is megrendezte, immár nyolcadik alkalommal a helyi termelők bor és kolbász versenyét. A Kertbarát kör tagjai szép számú termékekkel jelskedtek. Így ismét nehéz helyzetben volt a bírálóbizottság saját bevallása szerint, hiszen kitűnőbbnél kitűnőbb borokat és kolbászokat kellett rangsorolni. **Fehér bor kategóriában:** Első helyezést ért el Valuska Lajos, rizling, szilváni borával, második lett Timár Mihály vegyes borával, harmadik Vaszkó András vegyes borával, és negyedik Valuska Lajos Eger 2. borával. **Vörös bor kategóriában:** első Valuska Lajos, kék frankos, második Józsa Mihály kék frankos, harmadik, Csath Sándor kékfrankos. **Rose kategóriában:** Első: Adám József, második, Magyaros József, harmadik Valuska Lajos. Must kategória győztese: Szmola Béla. A **szalámi kategória győztese:** Csath Sándor, második helyezett Timár Attila, harmadik Vaszkó András. **Vékony kolbász kategória győztese:** Vaszkó András, második Nagy Endre Pulyka szalámi győztese Adám József.

A kertbarátok elnöke Valuska Lajos megköszönte a részvételt, és a közreműködést.

Ismertette a kondorosi és szarvasi meghívást, és kérte, hogy a jövőben még többen jöjjenek el, és méretek meg a termékeik minőségét.

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium 2003. május 1-2-án rendezte az **V. Gyomaendrődi Nemzetközi Sajt és Tűrófesztiált**. Szakkiallitások, mazsorett és modern táncok, folklór programok, fúvószena, pantomim műsor, s végül utcabalon szórakozhat a nagydíj. Másnap Tejes- boros vetélkedő, lovasbemutató, mazsorett csoportok felvonulása este operett dal-lamok, és Szuper-buli Lajcsi zenekarával.

Május 9-én, 13 órakor Gyomaendrőd Polgármesteri Hivatal dísztermében könyvbemutatóra kerül sor. A Hunyad Kiadó (Hunyad Simon Péter) tisztelettel hívja és várja az érdeklődőket. Bemutatásra kerül: **KULÁK GOLGOTA** című album, Sággy Gyula filmrendező alkotása. A kiállítást megnyitja a polgármester, Dr. Dávid Imre, a könyvet bemutatja Dr. Zimány Tibor a recski szövetség országos elnöke.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Dr. PIKÓ BÉLA

belgyógyász főorvos (1917-2002)



Született a Szabolcs megyei Encsienben, 1917. december 29-én. Apja Heőpapi Pikó Béla uradalmi tisztt, gazdasági tanácsadó. Anyja Kiss Rózsa. A családról feltétlen el kell mondani, hogy az apa gróf Zselinszki uradalmi intézője volt, jól értett a gazdálkodáshoz, a közéletben is részt vett, akár elődeik, őseik, akik között voltak tanítók, presbiterek, minta gazdák. Nemesi előnevét

nem gyakran használta, de lelkében mindig büszke volt őseire. A család Gyomára költözött. A község történetében fontos szerepet játszott a Pikó család. A Békés Megyei Közlöny 1880. december 18-i számában olvasható: ... „Keresztelő volt Pikó Béla közgyám házábanál. Újszülött fiút keresztelt Garzó Gyula lelképásztor. A keresztvízre Pongó Julianna, a lelkész felesége tartotta a kised Babát.../a most elhunyt édesapját./” Egyik távoli ősi Pikó Demeter, II. Rákóczi Ferenc ezredese volt, neve a Szatmári békeszerződés aláírói között szerepel és címeres menlevelet is kapott.

Dr. Pikó Béla az elemi iskoláit a gyomai református iskolában végezte. Utána a mezőtúri református gimnázium tanulója lett. Sikeres érettségije után felvételt nyert a Debreceni Tisza István Egyetem Orvosi Karára. Ott szerezte orvosi diplomáját. 1944-ben Szentesre került a kórházba, ahol alorvosként dolgozott. 1946 óta Gyomán praktizált, mint magán, majd OTI, később mint körzeti végül mint belgyógyász főorvos. Korszakalkotó tette volt, amikor létre hozta Gyomán a belgyógyászati rendelőt. 1974-ben a Békés Megyei Tanács Dicsérő Oklevelét nyerte el, 1976-ban az Egészségügy Kiváló Dolgozója lett, és 2001-ben városa, Gyomaendrőd díszpolgári címmel tüntette ki. Felesége Boros Erzsébet szakgyógyszerész volt, aki 1983-ban fejezte be áldásos életét. Házasságukból egy gyermek született, 1958-ban, aki a keresztségben a Béla nevet kapta. Fiuk a gyomai gimnázium kiválósága volt, aki bejutott az országos tanulmányi versenyen a legjobbak közé. Jelenleg a Gyulai Pándy Kálmán Kórház Onkológiai osztályán főorvos. Felesége Dr. Petrovszki Hajnalka mentőfőorvos. 2002. évben a legnagyobb örömet szereztek Pikó papának, kislányuk született Boglárka.

Pikó doktor úr nyugdíjasként is aktívan dolgozott Gyomán. Betegei ragaszkodtak hozzá.

Mindenkinek megadta a tiszteletet. „Az utcán járva többet volt kalapja a levegőben, mint a fején” - mondta orvos társa Dr. Frankó Károly.

Szabad idejében családjá történetének kutatásával foglalkozott. Szencziósi felfedezése, hogy: „távolí ősem Pikó Demeter címeres nemesi oklevelet kapott II. Rákóczi Ferentől, és neve ott olvasható a Szatmári béke aláírói közt”.

Idős korában nagy meglepéssel töltötte el az a tudat, hogy „az ősi családi birtok visszaszállt a jogos tulajdonosra.”...

Élete utolsó éveit fia családjában töltötte. Napjait bearanyozta kis unokája Pikó Boglárka.

Jelzés értékű, hogy észrevétlenül távozott. Álmban érte a halál.

Temetésén a Gyomai Református Nagytemplomban a várossá nőtt két község lakossága igen nagy számban rőtta le kegyeletét, tiszteletét és háláját a jóságos és tiszteletre méltó doktora földi maradványa előtt.. A búcsúztatóban Sipos Tas Tőhőtöm nagytiszteletű úr feledhetetlen beszédében méltatta az orvos és presbiter úr áldásos önzetlen életét.

Legyen áldott az emléke, nyugodt a pihenése. Míg élünk szeretettel emlékezünk Rá.

Márton Gábor



METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádadak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Historia Domus

AZ ENDRÖDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1770. Elrendelve fűzfák ültetése s erről jelentést kellett tenni.

1771. Kántor: Koncz Ignác, aki 1772-ben ludimagisternek is van írva.

1772. Harangozó: Lapsánszki János. akinek konvenciója: 30 rforint, 10 köb. vámbúza, 4 köblös vetés, 3 szekér széna.

Augusztus 15. Lányi Mihály plébános a Körösbe fül. Temetve a templomban. A följegyzés szerint ő volt az utolsó szakális plébános.

A plébániát ideiglenesen Soltiss Sándor káplán adminisztrálta.

PÁLFY SÁMUEL

1772. október – 1780. május

1773. Káplán Adámi András, jegyző: Palojtai Antal, bíró: Katona István.

1774. Varjú György végrendeletéből: „Hagyok a lelkemért a templom számára egy sárga kanca lovat harmadmagával.”

1775. Jegyző: Labadi István, bíró: Dávid György.

1776. Báró Haruchkern 500 rforintot hagyott misealapítványul. Elhelyezve az egyházmegyei főpénztárban.

Jegyző: Vranovics József.

Ez évben Pálffy a járandóságára nézve következő szerződést köt a hívekkel: 24 köb. tiszta búza megörölve – 12 köb. árpa – 24 köböl alá való szántás, boronálás, levágás, feltakarítás, összehordás – 24 itce vaj – 24 akó bor – 20 szekér széna – 12 öl fa – 2 jó hizott ártány szalonnának – 200 font tehénhús – 100 font só – 100 font faggyú – 1 font bors. Ezekon kívül három alkalmas

szekerek borok alá Nagyváradig, vagy ahova fog kívántatni.

„Különösen pedig az említett plébános urat illető ágybér végett közakarattal megalkudván, ígértünk esztendőnként 400 rforintot, oda nem értvén t. Páter káplán részire már 1766. esztendőben resolvált 30 forintokat.”

Főbíró: Katona István, törvénybíró: Draho János, jegyző: Vranovics József. Confirmálta Paulus Sallacz spanus Dnalis Districtus Békésiensis, Georgius Slamatinger spanus kigyósiensis.

Mária Terézia kir. rendelete ez évben következőleg szabja ki pengő pénzben a stóladijákat:

Énekes miséért papnak 1 frt., kántornak 15 kr.

Liberáért papnak 30 kr., kántornak 10 kr.

Lectumért papnak 30 kr.

Keresztelésért semmi.

Gyermekágyas avatásáért papnak 17 kr.

Mennyasszony avatásáért papnak 7 kr. Öreg temetésért papnak 1 frt., kántornak 30kr.

Kis temetésért papnak 30 kr., kántornak 15 kr.

Esketésért papnak 2 frt., káplánnak hirdetésírásért 7 kr., harangozónak 3 kr.

Keresztlevél, stb. kivonatért 1 frt.

Ha öreg temetéseknel a 9 vers kötelesszerű éneken felül búcsúztatót is parancsolnak, megmaradhat a 20 vkrajcár, azaz 8 kr. Pengőben

1777. Káplán: Paulini János, bíró: Draho János. A házak száma: 302.

1778. Káplán: Radó János.

A plébános egy Mészáros nevű embert megpálcáztatott, amiért az összeírás alkalmával magyarul beszélni nem akart. Emiatt a tót ajkúak bepanaszolták a püspöknél, aki vizsgálatot rendelt el. melynél a kihallgatott tanúk azt vallották, hogy még mintegy 30-60 ember találkozik, akik magyarul gyónni nem tudnak. Knapp Jakab „purus slavus” szerint pedig hatvanan nem értik a magyar prédikációt.

1779. Ez a panasz megújulván, a püspök elrendelte, hogy minden második vasárnap katechesis, 2. vagy 3. vasárnapon pedig prédikáció legyen tót nyelven.

Endrödi kántor: Vaszkó András.

Liziczai Pál a templomnak hagy 10 frt-ot, Hanyecz Ferenc pedig egy ötödfü meddő tehenet; tiszt. plébános uramnak szentmiséért öt rforintokat, nagyvárad t. páter franciskánusoknak ugyanarra 5 rforintokat.

1780. Gembitz Tamás hagy a templomnak 30 forintot – két quartha szőlőt misékre és 4 hordót megy egy kádat.

Bíró: Farkas Pál.

Május 22-én Pálffy tüdővészben meghalt s eltemették a régi temető keresztje mellé.

1780. Károlyi Antal gróf kegyúr a vicariusra bizza az új plébános kinevezését, aki Barics Bálintot teszi ide M. Telekgről.

Fényképalbum

Bal oldali kép: A „BOR” című előadás 1936 május 3.-án volt Kondorostanyán. A képen közösen ül Kalmár János Községszortanító. A szereplők közül kettő nő élnek még: „özv. Szúnyogné”, azaz Fülöp Mihályné, a so. szélén ül, „Durbint sógor”, és a két gyereket.

Jobb oldali kép: Cséplés Kondoros tanyán 1936-ban, a Dávid soron, Szükség Tímáréknál. Jelenleg még él két „félreszes”



Katolikus oldal

MÁJUSI ÜNNEPEK

1. csütörtök: Szent József, a munkás
2. péntek: Szent Atanáz püspök, egyháztanító
3. szombat: Szent Fülöp és Jakab apostolok
4. vasárnap: **Húsvét 3. vasárnapja**
7. szerda: Boldog Gizella
11. vasárnap: **Húsvét 4. vasárnapja**
12. hétfő: Szent Néreusz, Achilleusz, Pongrác vértanúk
13. kedd: A fatimai boldogságos Szűz Mária
16. péntek: Nepomuki Szent János áldozópap, vértanú
18. vasárnap: **Húsvét 5. vasárnapja**
20. kedd: Sienai Szent Bernardin áldozópap
22. csütörtök: Szent Rita, özvegy
24. szombat: Szűz Mária, keresztények segítsége
25. vasárnap: **Húsvét 6. vasárnapja**
26. hétfő: Néri Szent Fülöp áldozópap
27. kedd: Canterbury Szent Ágoston püspök
30. péntek: Szent István ereklyéinek átvitele

MÁJUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Figyelem! május 25-én vasárnap 10-kor és este 7-kor!
 Májusi litánia este 7-kor.
 Szent Gellért Iskola kápolnájában:
 május 4-én 15 órakor Anyák napi mise, és május 11-én vasárnap fél 12-kor. 25-én nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Figyelem! Május 25-én vasárnap reggel 8-kor!
 Májusi litánia esténként fél 6-kor, vasárnap fél 10-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.
 Májusi litánia: hétköznap mise után, szombat vasárnap mise előtt.

A katolikus hit elemei (19)

VII. Az imádság (1.)

AZ IMÁDSÁGBAN ISTENNEL TALÁLKOZUNK

Ha megkérdezzük társainkat „Szoktál-e imádkozni?” ilyen válaszokat kapunk:

- Nem szoktam.
- Szoktam. A Miatyánkot és az Üdvözlégyet imádkozom.
- Csak ritkán imádkozom. Úgy tanultuk, hogy aki imádkozik, Istennel beszélget. Ez lehetetlen! Hogyan beszélgessek azzal, aki nem válaszol?
- Nem érdemes imádkozni. Isten Úgysem hallgatja meg. Én már meggyőződtem róla.
- Én csak kérem szoktam Istentől. Néha szerencsém van.
- Ha igen kellemetlen helyzetbe kerülök, mindig imádkozom. Máskor nem jut eszembe.
- Látom, hogy édesanyám milyen nyugodtan, összeszedetten időzik a csendes templomban. Nyilván imádkozik. Ez elgondolkoztat.
- Egy nehéz ügyet este „letárgyaltam” Istennel. Utána nyugodt lettem.

I. MI AZ IMÁDSÁG?

Minden vallásos ember ösztönös törekvése, hogy kapcsolatba lépjen Istennel. Ennek



egyik módja az imádság. Ez lényegében Istennel való beszélgetés, párbeszéd, találkozás vele. Az imát a Szentlélek kezdi. (Vö. Róm 8, 26.) Az imádságra szólító Lélek visszhangra talál lelkünkben, figyelünk és válaszolunk Isten szavára. Ráismerhetünk erre a Lélekre a nem keresztény vallások imáiban is.

Az öszövétségi választott nép is imádkozott. Imádságaik közt a legszebbek a zsoltárok. Ezek a mi számunkra is az Istennel való kapcsolat örökké új lehetőségei.

Az apostolok is imádkoztak. Amikor Jézus imádkozni látták, észrevették, milyen kiemelkedően élmény számára az imádkozás. Ezért kérték: „Uram, taníts minket imádkozni!” (Lk 11, 1.) Ekkor tanította meg Jézus követőit a Miatyánkra, s arra, hogy amikor imádkoznak, Istennel, mint Atyjukkal beszélgesse. Sokan gondolják, hogy az imádkozás lényege bizonyos szövegek elmondása. Ezért unják az imádságot, és ezért nem szeretnek imádkozni. Sokkal helyesebb, ha az imádkozást baráti találkozáshoz hasonlítjuk. Akit szeretünk, azzal szívesen elbeszélgetünk. Elmondjuk neki gondolatainkat. Azt is, ha örülünk, vagy ha bánt valami. Megbeszéljük vele terveinket, gondjainkat. Közben észre sem vesszük az idő múlását. Csak azt sajnáljuk, ha az együttlét véget ér, s várjuk a következő találkozást. Jézus barátainak tart minket. Ezért arra biztat, hogy olyan bizalommal forduljunk Hozzá, mint ahhoz, akivel bizalmas baráti viszonyban vagyunk, a mennyi Atyánkhoz pedig úgy, mint a gyermek édesapjához.

Az imádság egyben imáadás is, amellyel Istent legfőbb Urunknak valljuk. Köszönő és kérő imáinkkal elismerjük mindenhatóságát.

2. AZ IMÁDKOZÁS MÓDJA

Amikor jóbarátok beszélgetnek, nem nagyon keresgetik a szavakat, nem formálgatják hivatalossá a mondatokat. Gyakran egy-egy félmondatból is megértik egymás gondolatait, szándékait. Jól ismerik egymást. Olykor még szólalni sem kell. Egy kézszorítás, arckifejezés többet mond, mint a legszebb szavak. De az is előfordul, hogy pontosan ügyelnek minden szóra, hogy minél jobban megértsék egy-

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

Elsőáldozás:

Endrődön: június 1-jén reggel 8-kor.
 Gyomán: június 8-án 10 órakor
 Hunyán: június 8-án 8 órakor.
 Iskolások **Te Deuma** az endrődi templomban június 6-án, pénteken 8-kor.
A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola 1. ballagása június 7-én, szombaton 9-kor lesz.
 Gyomai **búcsút** június 21-én, a hunyait június 28-án, szombaton 10-kor tartjuk.

mást. Ismét más a forma, ha társaságban, közösségekben beszélgetnek.

Az imádkozás is különféle módon történhet.

Isten gyermekeinek közös imádsága elsősorban a szentmise. Benne valósul meg a legteljesebben Isten és ember találkozása, Jézus által.

Vannak más közös imádságaink is: előre megfogalmazott imák és énekek, amelyeket közösen mondunk.

Imádságok a szentelmények is. Kérjük Istent, hogy segítse megőrizni otthonunkban a békét, az egészséget, hogy oltalmazza meg életünket, amikor járműre szállunk, hogy bőséges terméssel áldja meg a földművelő munkát... Az Egyház magáévá teszi tagjainak ilyenfajta kéréseit. Előre meghatározott szertartások keretében (pl. szenteltvízhintés) mondja el imáit. A szentelmények közül igen sokat ismerünk. Ilyenek pl. a balázsáldás, húsvéti ételszentelés, lakászentelés, járművek megszentelése, ministráns avatás...

Más a jellege a magányosan végzett imának. Ilyenkor nincs szükségünk szépen megfogalmazott szavakra. Elég szöveg nélkül gondolatban szólni Atyánkhoz, vagy pedig rá gondolva „csak” együtt lenni vele. A kimondott szavak nélkül, gondolkodva végzett imádkozást elméledésnek nevezzük.

Minden imádságban fontos, hogy ne csak mi szóljunk, hanem Isten hozzánk intézett „szavát” is meghalljuk. Ezért tudjunk az imában hallgatni is. Ugyanazért tartunk csendes szünetet a templomi közös imádságban is.

Az Ifjúság Világnapja



II. János-Pál pápa kezdeményezésére 18. alkalommal került megrendezésre az Ifjúság Világnapja, amelyet immár hagyományosan Virágvasárnap ünnepeinek a Szent Péter téren.

Ehhez az alkalomhoz kapcsolódott a Világifjúsági Találkozó felelőseinek háromnapos tanácskozása, amelyet Stafford bíboros vezetésével a Világi Pápai Tanácsa rendezett a Domus Mariae romai központban. 73 résztvevő érkezett országának püspöki karának, valamint 34-en egy-egy lelkeségi mozgalom vagy ifjúsággal foglalkozó szerzetesközösség megbízásából, így képviselve az öt kontinens katolikus fiataljait. En a Magyar Katolikus Püspöki Kar, konkrétan a Katolikus Ifjúsági Mozgalom megbízásából vettem részt a háromnapos tapasztalatcserén. Az első nap a Torontói Világifjúsági Találkozó lelkipásztori és szervezési szempontból való kiértékelését végeztük. Megállapítottuk, hogy a Találkozó gyümölcsei nagyrészt attól függenek, hogy milyen volt a fiatalok otthoni felkészítése, illetve hogy utólag miként osztják meg tapasztalataikat azokkal, akik nem tudtak Torontóba utazni. (Mint tudjuk, az elmúlt nyáron Magyarország 12 egyházmegyéjét 140 fős küldöttség képviselte a Világtalálkozón.) Örömmel állapítottuk meg továbbá, hogy a fiataloknak elemi igényük van az elcsöndesedésre, aminek bizonyítéka, hogy Toronto Expo központjában szücsöknek bizonyult az egyéni imára kijelölt pavilon: napokon át, százak borultak le a szentségi Jézus előtt. Másnap a mai ifjúságot, a 16-30 éveseket foglalkoztató legfőbb kérdéseket szedtük csokorba: mi mozgatja meg, mi lelkesíti, ugyanakkor mi aggasztja korunk fiataljait? Számomra döbbenetes volt, hogy amit a fiatalokkal foglalkozó felelősök kis csoportokban összeszedtünk, azt a Szentatya milyen világosan látja. A világ ifjúságához intézett mostani buzdításának mottóját a kereszten szenvedő Jézus utolsó szavaiból veszi. Jézus a Szeretett Tanítványhoz, mintegy az egyházhoz így szól: „Íme a te anyád!”.

Levelében János-Pál pápa a következő párhuzamot vonja: „Az angyali üdvözléskor Mária méhébe fogadta Isten fiának emberi természetét; a keresztlábánál, János személyében, az egész emberiséget fogadja szívébe.” Majd tanítását a Szentatya így folytatja: „Az, akit annak idején az angyal üzenetének igénjében fogant, most, a halála előtt a kereszten így szól hozzá: „Asszony, íme a te fiad!”

„Kedves fiatalok, tudom, hogy ti is megtapasztaljátok a szenvedést személyes életetekben a magány, a sikertelenség, a kiábrándultság idején, amikor nehéz beilleszkedni a munka és a felnőttek világába, vagy aggódva tekintetek családokat felbomlására, a háború és erőszak terjedésére, az ártatlanok halálára. Mégis, életetek nehéz korszakaiban se felejtsetek, hogy nem vagytok magatokra hagyatva - buzdít a pápa -, mert miként Jánosnak a keresztlábánál, úgy most nektek is átadja édesanyját, Máriát, hogy a maga gyengédségével erősítsen meg benneteket.” Majd így folytatja: „Mária az, aki anyai szolgálatait teljesítve nevel és példát ad arra, hogy Krisztus mind inkább kiformalódjon bennetek”. Tanácskozásunk egyik estjén ellátogattunk a Szent Péter szomszédságában lévő San Lorenzo ifjúsági központba, amelyet a Szentatya 20 évvel ezelőtt éppen a céllal alapított, hogy a Rómába zárandokló fiatalok találkozási helye legyen. Ennek kápolnájában őrzik azt a vándorkeresztet, amelyet virágvasárnap ünnepélyesen adott át Toronto főpáστοra és fiataljai a következő Világifjúsági Találkozó házigazdájának. A Szent Péter téren összegyűlt több tízezres hívő seregben idén több ezren érkeztek a németországi Köln városából, hogy Joachim Meisner bíboros érsekkel az élen átvegyék a zárandokkeresztet, s ezzel elkezdődjön az intenzív előkészület a 2005 augusztusában Kölnben megrendezendő Világifjúsági Találkozóra. Miként a korábbiak (a párizsi, a római, vagy a torontói találkozó) megmozgatta a helyi egyházat, úgy a kölni egyházmegye, sőt az egész német egyház is azt reméli, hogy a fiatalok lelkesedése és hite új távlatokat nyit a megfáradt Európának.

Thorday Attila, Rómából



Prokop Péter alkotása

„Íme a te anyád!” (Jn 19,27)

Szűz Mária,
Jézus maga bízott
bennünket Terád
a keresztről -
hogy így is megerősítse
Ő a világ egyetlen Üdvözítője!

János apostolban az Egyház
minden gyermeke rád bízott Mária,
s úgy tűnik még ennél is több,
a világ fiataljait bízza rád az Úr.

Gyöngéd Édesanya, akinek
mindig éreztem oltalmát,
ma este újra rád bízom őket.
Oltalmadban, kőpenyed
árnyékában keresnek menedéket.
Isteni kegyelem Anyja,
ékesítsd fel őket Krisztus szépségével!
Hiszen ők ennek az évszázadnak gyermekei,
akik az új évezred hajnalán
bűnöktől sebezten élnek,
sebzti őket a gyűlölet és erőszak,
a terrorizmus, a háborúk-

S mégis ők az a fiatalság, akikre
bizalommal tekint az Egyház,
mert bizik abban, hogy Isten kegyelmének segítségével
ebben a történelmi órában,
növekedni fognak a hitben és az Evangélium szerinti
tanúságtévő életben

Mária,
segítsd őket válaszolni hivatásukra!
Vezesd őket az igazi szeretet megismerésére,
áldd meg érzelmeiket.
Erősítsd őket a szenvedés idején,
Tedd őket Krisztus húsvéti üzenetének:
- Békesség veletek! -
félelem nélküli hordozóivá:
S velük önmagam is újra Rád bízom,
és szívből bizalommal mondom ki neked újra:
Totus tuus ego sum! Egészen a Tied vagyok!
Ők is velem együtt kiáltják:
Totus tuus! Egészen Tied!
Amen!

2003. Virágvasárnap II. János Pál A fiatalok világnapján



ROZGONYI CSALÁD

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

(sem tartva), van a paizs baloldali szögletén álló sisakon, melyről két oldalról kék sisak takaró fodrozik le. E czimer teljesen egyezik két pecsét rajzzal, melyből egyik 1409-ből való, Rozgonyi Simon országbíróé volt, a másik 1427-ből való Rozgonyi György pozsonyi főispán pecsét czimere volt.

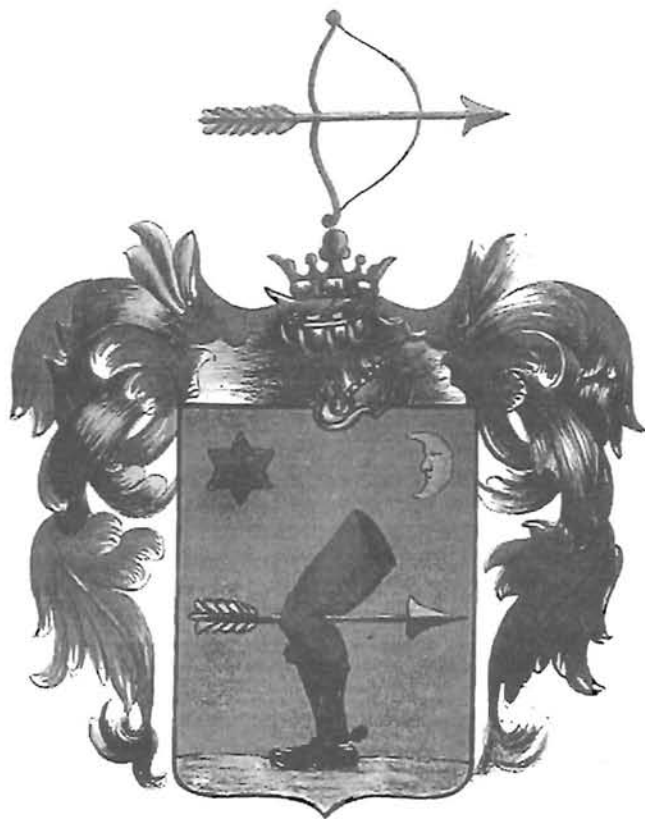
SZEMERE CSALÁD

Ős régi magyar család, melyet a honfoglaló hét magyar vezér egyikétől, Hubától származtatnak. Időnként valószínűleg a család több tagja viselte a Szemere nevet, mely eleintén keresztnevről származott. Egy Szemere (vagy régi írásmód szerint Zemer) IV. Béla király korában a tatároktól nyert nehéz sebeket, és ha nem is ekkor, de ennek emlékére nyerte a család ősi – mintegy XVII. század családi halotti beszéd is említi, nemesi czimerét, mely a vért kék udvarában zöld téren egy piros nadrágú férfi jobb láb, térdén nyíllal átlóve: a paizs feletti sisak koronáján pedig kifeszített kézív áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst vörös. A család nevezetes tagjai között volt: megyei főbíró, esztergomi várnagy, váradi prépost, Abaúj vármegye alispán, Mátyás király alatt visegrádi várnagy és a korona al-őre, Rákóczynek udvarnok. Volt közülük országgyűlési követ, aki tollal írta az országgyűlési naplót. Név szerint említeni illik a közsímet Szemere Pált, aki költő volt, majd ügyvéd lett, és Pest megye alügyésze né választották. Költeményein kívül főleg nyelvészeti és kritikai dolgozatokkal foglalkozott, az Élet és Literatúra, majd az Auróra szerkesztője és kiadója volt. Ugyancz ágból származott Szemere Bertalan, aki Borsod megyei tiszteletbeli jegyző, majd főszolgabíró volt. Külföldi utazásának leírásával méltó elismerést vívott ki. 1843-ban és 1848-ban követ, majd ezen év áprilisában belügy miniszter, és 1849-ben miniszterelnök. A forradalom bukása után Franciaországban él családjával.



Történelmünkéből ismert, sajnos kihalt ős régi család, melynek eredetét a XIII század második feléig ismerjük. Abaúj vármegyében a Tarcza vize mellett fekszik Rozgony helység, amely a trencsini Csák Máté ellen 1312-ben vívott döntő csatáról is nevezetes. Ettől vette a család nevét. V. István király alatt élt az ismeretes családörz, Raynalde, királyi fő lovasz mester, Szabolcs vármegye főispánja, és a király fiának László hercegnek főasztalnok mestere, ki a karantáni és csehországi háborúkban, úgy a görögországi hadjáratban szerzett hadi érdemeiért Abaúj, Szabolcs, és Zemplin vármegyei birtokokkal, köztök Rozgony helységgel is 1270-ben nevezett V. István király által meg adományoztatott. A családörz ismert tagja a következő században II. László, ki I. Lajos királyt a nápolyi hadjáratba kísérte, és 1350-ben pallós jogot nyert. Fiai mindhárman Zsigmond király alatt 1396-ban Nikápolynál hősileg estek el. A család tagjai között volt esztergomi kanonok, veszprémi, és egeri püspök, országbíró, pozsonyi kapitány. Hunyadi János kapitánya III. Lőrincz volt, aki elesett a Cseh elleni küzdelemben, akinek érdemeit V. László király oklevélben ismerte el 1453-ban. II. Rajnald 1442-ben mint Nógrád és Heves vármegye főispánja, 1448-ban részt vett a rigómezei harcban, 1459-ben már a székelyek ispánja, 1471-ben főtárnok mester volt. Nemsokára meghalt, egy lánya maradt, Anna, aki 1477-ben férjhez ment Losonczi Istvánhoz. A család utolsó tagja, VII. István, 1523-ban halt meg, vele az utolsó Rozgonyi sírba szállt, aki a leggazdagabb magyar főurak közé tartozott. Gyermekai korán meghaltak, egyetlen leány gyermeke maradt Katalin, aki felnőtt, és ecsedi Batori András felesége lett, de sajnos ő is hamarosan meghalt.

A család czimere: a dőlt paizs kék udvarában fél testével, szétterjesztett s fölemelt szárnyakkal látható fehér hattyú, csőrében arany liliomot, (vagy halat?) tartva, ugyan ily alak, (de csőrében semmit



A HŐSÖK NAPJÁNAK ÜNNEPÉRE

Minden esztendő május utolsó vasárnapján – immár 80 esztendeje-hagyományosan a háborúkban elesett hősi halottainkra emlékezünk. Az emberi természet velejárója a kegyeleti érzés már ősidők óta különös hangsúlyt kapott minden nép, nemzet történelme során, amikor az emberek a háborúkban életüket a hazájukért feláldozó katonákra, hősi halottakra emlékeznek.

Hazánkban ezt az érzést hosszú évszázadokon át a mondák, balladák és a népköltészet tartotta ébren. Az 1848/49-es szabadságharcot majd az 1867-es Kiegyezést követően a hősi halottaink emlékének megőrzése bizonyos mértékig már intézményszerű, ami nagyon sok városunkban, községünkben, a nagy csaták színhelyén felállított 48-as szobrokban, emlékművekben nyilvánult meg. Ezen emlékművek nagy többsége ma is meg van és láthatók szinte az egész Nagymagyarország területén.

Az első világháborúban már olyan sok volt a hősi halottunk, hogy 1917-ben IV. Károly királyunk jónak látta királyi leiratban felkérni az ország törvényhatóságait, polgármestereit, hogy az illetőségükbe tartozó hősi halottaik neveit méltó helyen örökítsék meg. Ezzel megkezdődött a világháborús hősi emlékművek építésének folyamata. Ennek egyik legszebb példája a kaposvári temetőben álló hősök temploma,

amely külön erre a célra létesült, és amelyben minden egyes Somogy megyei hősi halott nevét külön márványtáblácska őrzi. De említhetném a Szegedi Dóm tér Hősök Kapuját, a Kőszegi Jurisics Vár Hősök Kapuját, csak a legismertebbek közül. Az alulról feltörő kegyeleti mozgalom 1924-ben már olyan nagy volt, hogy Vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr egyetértésével és aláírásával a Magyar Képviselőház május utolsó vasárnapját törvénybe iktatva hivatalosan is nemzeti emléknaprá közismerten a HŐSÖK NAPJÁVA nyilvánította, az 1924. évi XIV. Törvénycikkben.

Az 1930-as évek elejére elkészült a Budapesti Hősök Terén az ismeretlen katona sírja is. Egészen 1945-ig ezen a gyönyörű helyen tartottuk a központi megemlékezést az ország legfőbb közjogi méltóságainak részvételével. Felvonult ekkor ide az ország ifjúságának színe-java, a leventék, cserkészek, egyetemi ifjúság, és a középiskolások. A méltó kereteket a honvédség díszalakulatai, az egyházak képviselői adták meg. De ünnepeket tartottak még szinte az országban, a legkisebb településeken is. Sajnos szinte mindenhol volt kikre emlékezünk, akik kiérdemelték a nemzet tiszteletét.

A második világháború hősi halottaink számát tovább növelte.

A szovjet megszállás közel fél évszázada alatt tilos volt emlékezni, sőt ez a meglévő emlékművek nagy részének lerombolását is eredményezte. A Pécsi Zrínyi Miklós Hadapród Iskola Zrínyi szobrát azért rombolták le, mert 156 l. Világháborús hősi halott neve volt rávéve a szobor talpazatára. Akaratlanul is fel kell tennünk a kérdést: „Vajon Zrínyi Miklós a szigetvári hős is fasiszta volt-e?”

1990 után a Honvéd Hagyományör-



ző Egyesület, a Doni Bajtársi Szövetség és még sok más társadalmi egyesület kezdeményezésére újra szabadon megemlékezhetünk hősi halottainkról. 2000-ben elértük, hogy a soha sem hatálytalanított 1924. évi XIV. Törvény ereje ismét érvényesüljön, és a hősök napi megemlékezéseket ne csak a hősök hozzátartozói, az ország népe, de a legfelsőbb állami vezetés is magáénak érezze. Az ország ifjúságának is tudnia kell, hogy a mostani békés életünkért nagyon sok nagyapa, dédapapa, áldozta fel életét. Ez a HŐSÖK NAPJÁNAK igazi jelentősége.

Vaszko Tamás ny. á. százados
Honvéd Hagyományörző Egyesület

Jobbra fenn: Ujjáépült szobor és hősi emlékmű Pécsen 1991.

Balra: Krisztus hitéből, hősök véréből támad fel hazánk 1914-1918, Budapest

Jobbra lenn: II. világháborús katonák





Endrőt néprajza

Rovatvezető: Szanda István

Tisztelt Olvasó!

Rovatunkban eddig kevés szó esett az oktatásról. Pedig gyermekeink megfelelő nevelése legfontosabb feladataink közé tartozik. Korunk változó értékítéletében oktatásunk is nagy változásokon megy keresztül. Az életre nevelés és a jó helyzetfelmérés kifejlesztése gyermekeinkben a „túlélést” jelenti rohanó, pénz-központú világunkban.

De tekintsünk egy kicsit vissza a XX. század elejére, pontosítva az 1917-18-as tanévre. Magyarország hadban áll. A háború világméretet öltött. A megnyomrodott társadalom vérző sebeit nyalogatja. A gyerekek pedig részesei ennek a világnak.

Néprajzi forrásközlésünkben Csúvár Viktória VI. osztályos tanuló (1917-18-as tanév) „Leíró szemléleti oktatás” című iskolai füzetéből idézünk. Megrázó a fogalmazások száraz naturalizmusa, amely részben a tanórán hallott dolgokból valamint, ennek a kislánynak az élettapasztalatából ered.

Csúvár Viktória endrői születésű és Aradra járt a Siketnéma-intézetbe, ahol megtanították írni és olvasni.

Leíró szemléleti oktatás

Csúvár Viktória

VI. osztályos tanuló

1917-1918-as tanév (részlet a füzetből)

„A katonákról

Most olyan nagy háború van, mint amilyen azelőtt még soha nem volt. Most 17 ország visel háborút. A mi részünkön van 4 ország és az ellenség részén van 13 ország. Ebből a 17 országból több mint 20 millió katona harcol egymás ellen. A katonák a szárazföldön, a föld alatt, a tengeren és a levegőben harcolnak.

Sokféle katona van, u. m. : gyalogos, vadász, huszár, tüzér, árkász, utász, aknavető, tengerész és repülő.

Kilencünknek az édes apja katona. To. Jánosnak az édes apja azért nem katona, mert pap. A papoknak nem kell ka-

tonáskodni. Lajosnak az édes apja katona de fel van mentve. Balázs tanár úr is katona; ő is fel van mentve, mert tanítania kell.

Máriának és Rebekának az édes apja gyalogosok. Édes apám huszár, Zsuzsáé tüzér és Kataliné tengerész...

A rokkantak egylete

Aki munkaképtelen, az rokkant. Most nagyon sok rokkant katona van.

Minden nagyobb városban van rokkantok egylete. A rokkantok egyletének tagjai minden héten vagy minden hónapban befizetnek. Ha az egyleti tag megöregszik és munkaképtelen lesz, akkor az egyletből minden hónapban pénzt kap.

Ha felnövök én is belépek a rokkantok egyletbe.

Minden egyleti tag kis könyvecskét kap, amelybe beírják, hogy mikor és mennyit fizetett be.

Az állami gyermekmenhely

Az idén 62 növendék van a siketnéma-intézetben. E közül a 62 tanuló közül huszonkilencen tartoznak az állami menhelybe. A gyermekmenhely ezekért havonként 15 korona tartásdíjat fizet; onnan kapnak ruhát, fehérneműt, cipőt és vasúti igazolványt.

A siketnéma gyerekeket azért vették fel az állami gyermekmenhelybe, hogy itt Aradon beszélni tanulhassanak a siketnéma-intézetben.

A gyermekmenhelybe nagyon sok szegény, árva gyermeket vesznek fel. Gazdagot nem vesznek fel.

...Ha valaki szegény árva gyermeket akar a gyermekmenhelybe beadni, ezt a községi jegyzőnél vagy a főszolgabírónál kell bejelenteni.

A szegények háza

Az Árok-utcában van a szegények háza. Ott munkaképtelen öreg emberek és öreg asszonyok laknak. Ők halálukig ott maradnak. A vá-

ros ad nekik lakást, ételmezést és ruházatot. Ide csak aradi szegényeket vesznek fel, idegeneket nem.

Minden város és falu köteles a szegényeiről gondoskodni. Én nem szeretnék a szegények házában lakni. Én szorgalmas és takarékos leszek, hogy öreg koromban legyen pénzem, amiből majd megélek.

A népkonyha és a melegedőszoba

Most télen sok szegény embernek nincs enni valója. Ezek a népkonyhában 10 fillérért vagy ingyen kapnak ebédet. Jótékony emberek adják össze a pénzt; ezen vesznek húst, főzeléket, lisztet és kenyert. A népkonyha a siketnéma-intézethez közel, a Zrínyi-utcában van. Azt a házat, a melyben a népkonyha van, a báró Neuman Testvérek építették.

Sok szegény embernek nincs tüzelőanyaga, nem bír fűteni. Ezek, ha fáznak, a melegedőszobába mennek melegedni. A melegedőszobáért a város fizeti a házbért és fűtetit.

Az iparosok

A siketnéma fiúk többnyire iparosok lesznek. Én női szabó szeretnék lenni. Aradon nagyon sok iparos van. Faluhenlyen kevés iparos szokott lenni; ott sok földműves van.

Iparosok: a férfiszabó; a nőiszabó, a szűrszabó, a cipész, a csizmadia, a papucsos, a bocskoros, a tímár, a kalapos, a szűcs, a takács, a gombkötő, a fésűs, a szíjgyártó, a szappanos, az asztalos, az esztergályos, a képfaragó, a lakatos, a bádogos, a kovács, a rézműves, az aranyműves, az órás, a hentes, a mészáros, a pék, a mézeskalácsos, a cukrász, a kőműves, az ács, a cserepes, a szobafestő, a mázoló, a kőfaragó, a kárpitós, a kékfestő, az üveges, a fényképész, a kósárfonó, a kefekötő, az üveges, a betűszedő, a könyvkötő, a borbély...

Az iparost másképpen kézművesnek és mesterembernek is hívják.

huszárak 1918



Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István



Igazságszolgáltatás a XVIII-XIX. században Gyomán

Az úgynevezett „nem nemes”, jobbagy állapotú lakosok peres ügyeiben első fokon a „helység bírái” /:főbíró, törvénybíró hites emberekkel; esküdtek jelenléteben: /ítélkeztek

„törvénytájakon”. Pl.; minden holdnapba / =hónap/újhold vasárnap után következő hétfőn.” Ezen alkalmat előtte meghirdették /vasárnap templomozás, istentisztelet után régebben a „torony alatt”, később a városháza udvarán publikáció alkalmatosságával: / Gyermekekoromban még nekem is volt alkalmam templom után G.Nagy László nagyatával átvonulni a városháza udvarára s a gazdákkal minden rendű-rangú polgárral meghallgatni a publikációt / =hirdetést /, kinek milye s hol van eladó, kinek-milye s hol vészett el? stb. stb.

Ez a templomozás után mintegy „rituáléja” volt a férfiaknak. A felolvasást mindig egy „ügyeletes” községi hivatalnok végezte.

A törvénytájakra az előtte való napon kellett jelentkezni, és a bírótól „pecsétet” kérni. Ezt az idéző „bádogpecsétet” évtizedeken át használták s mindegyikét a törvénytájak leltárában nyilván tartották. E sok évszázados pecséttel idéző pecsét eredete az Árpádok korába nyúlik vissza. Az un. „bírópecsét” egy négy-szegletes „kéregpapírra” nyomott pecsét” /:a törvénybíró almáriumban kulcsra zárva tartotta: /Ezen bírópecsétet-mint idézőt- a sárgaréz fokossal járó „bakter” / =felvigyázó, kerülő/ kézbesítette ki / mindenféle ügyes-bajos dologban, ügyben, megmondván helyét, idejét, ahol s amikor meg kell jelennie magával hozva a pecsétet / .Rendszerint eleget is tettek a meghívásnak, s ha nem- ami a pecsét átvételének megtagadásával járt-, még egyszer invitáltatott s makacskodás esetén nélküle tartották meg a tárgyalást, némi szigorított büntetéssel. Elővezetetés leginkább asszonyokkal

fordult elő, aki „üzent” a bírónak, s ha az üzenet káromkodás vagy becsületsértés volt, /: pl. „mond meg a bírónak, hogy ba.... Meg az idesanyját”:/, biz az meg is vesszőztette a delikvenst. Ezt már a pandúr hajtotta végre, a mindig kéznél tartott vesszővel, deresre fektetve az illetőt.

A törvénytájakat a helység háza /község háza, városháza/ /”törvénytájakában” tartották. Ezen szoba leltárában volt a korbács is. A helység tömlőcében volt leltárban a „katonavas” /bilincs/, súlyosabb esetben ide zárták be a delikvenst „vasra verve”. Ezenkívül volt még „nyakvas, kaloda, deres”. Legsűrűbben a botozás szerepelt mint büntetési tétel. Vallatás közben bizony előfordult, hogy testi fenytéssel verték ki a gyanúsítottból „az igaz vallomást”

/: mai legtöbbször tényleg úgy is volt:/ . A botozást „pálcázásnak” is titulálták. Férfiaknak leginkább bot, illetve pálcát /, de ugyanolyan vastag volt/, nősemélyeknek – fejérszemélyeknek”, gyermekeknek korbács járt. Pénzbírság ritkábban fordult elő, ti.Mária Terézia császárnő s egyúttal magyar királynő úgy rendelkezett, hogy ne terheljék a szegény népet még terhes pénzbírsággal egyebek felett, hanem inkább testi fenytéket alkalmazzanak. /:eszm a zúzóját üfelsinginek, mondhatta a magyar:/

Senki se mondhatta, hogy mások felmenőinek pettyes múltjában durkálók, im egy szépapám peres jegyzőkönyvit prezentálom ide alább a szíves olvasónak; „ Anno Domini 1793. január 2-án Gyoma birtokban megtartott tárgyalás. Kinek hínak? - Cs. Szabó Istvánnak, 43 esztendő Gyomára való Reformata Vallású feleséges Gazda ember vagyok. – Miért vagy fogva? –Azért hogy Józsa János ugyan Gyomai nőten Legínynek a fejit bétörtem. – Hol, miért, mivel micsoda alkalmatossággal és mikor ütötted meg és törted bé a fejit és hányszor ütötted meg? –A Csárda véginél, mikor haza ment volna, utána

mentem a Csárdából, s ezt mondtam neki: Megállj! Hogy megállt fellöktem, elesett, és a Süveg a fejből ki esvén, a pusztá fejire reá ütöttem egy fekete gyüre / f.gyürü cserje/ pálczát a kisebb végivel kétszer. Azért ütöttem pedig meg, hogy a Csárdában lévén Ő és én s mások is / Karátsón utolsó este azaz 27-a /, csak járkált fel s alá, azonközbe egynehány ízbe mondotta: igazly bort b....m Ördög atta. Mely szavára azt mondtam, hogy hallgass János, Lásd András öcséd is iszik bort de nem káromkodik, így erre ismét azt mondta: Hallgass Ördögattát, én nem félek minnyája Csósz Gyurkától is, az az én tölem és az Atyám fiaitól. Illyen rút káromkodásait és szavait nem szenvedhetvén mások is mondták, hogy ne beszéllyen hogy üljön le a ' mint hogy akkor le is ült. Azután egy kevés időre a ház elibe ki menvén egy valakinek a Csárda előtt az én hallásomra, mivel akkor én a pitvarba vóltam, azt mondtotta: Vára' b....om Ördög atta, majd megtanítalak én, Ezt én meghallván és magamra vévén, s láttam hogy el indult, utána mentem Azmint oda fellyebb mondam úgy ütöttem meg azzal ott hagyván. Ő meg fel-kelevén haza indult s elment. Verekedtél –e máskor vélle? Nem verekedtem soha nem is haragudtam reá. Csak azért a Szaváért nehezteltem volt meg, hogy azt mondtotta: Vára' b Ördög atta majd megtanítalak. Láttá-e valaki, hogy megütötted vélle ilyen rosszul bántál? Ott közel senki se vólt és így gondolom hogy nem is látta Senki hanem a Mirhóba a' melly nem messi esett hozám ment az aki mondtotta. János, majd megtanít de az is látta –e vagy nem, nem tudom. Vóltál-e mán fogva? –Vóltam egy ízbe azért hogy Gyomán egy Czigányt csakugyan a fejen sérelmesen megütöttem, másizben azért, hogy Megyeri György Juhászt is jól meg vertem, de ezekért Gyomán Birák Uraimék által megbüntettettem.”

Cs /öszl. Szabó István

folytatás az előző oldalról

Pf. János 15-ötödikén asztalos inas lesz. Három és fél év múlva asztalossegéd lesz. 10-12 év múlva talán asztalosmester lesz. Az inasnak 3, 4 vagy 5 évig kell a mesterséget tanulni; a mester és a segédek tanítják rá. Az inas nem kap fizetést a tanítómesterétől. Aki 12 évesnél fiatalabb, az nem lehet még inas. Csak mesternek szabad inast tartani; segéd nem tarthat. Ha valaki inas akar lenni, előbb két hét próbaidőre fogadja fel a mester. Ha a fiú jó magaviseletű és szorgalmas, akkor ott maradhat a mesternél, ha pedig rossz és lusta, akkor elküldik. Az inasnak az apja és a mester az ipartestületnél szerződést kötnek. A szerződésbe bele kell írni a mesternek a nevét, azt, hogy hány évig lesz inas, ki ad neki élelmezést, ruhát és ki fizet érte a betegsegélyző-pénztárban és az inasiskolában.”

Forrás: Endrődi Tájház Dokumentum Tára
Gyomaendrőd, 2003. április 17.

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből



„Ez az újság sajátos, egyedi, jól szerkesztett, sokoldalú tájékoztatást ad – így „kerek” ahogyan van, szívesen forgatom, különösebb változtatást nem igénylek. Köszönöm a T. szerkesztőségnek az eddigieket, és jó egészséget, további kitartást, sikeres tevékenységet kívánok kedves Mindnyájuknak!”

Dr. E. SZABÓ ZOLTÁN
Békéscsaba

„Köszönöm Szabó Ferenc széljegyzetét „Szikora” Tragédiájához. Örülök, hogy Sinkovits Imre a bemutatót nem érte meg.”

Dr. RADNÓTI VILMOSNÉ
Budapest

„Örömmel olvasom és várom a lapot, szeretem ezt az „endrődies” színt, hangulatot, amit Önök jól eltaláltak, Így tovább.”

KOVÁCS ANTALNÉ
Gyomaendrőd

„Kedves Szerkesztők! A fent felsorolt rovatok mindegyike érdekel, szívesen olvasom, egyedül a megyei hírek nem fontosak számomra. Színesek a témák, mindenről és minden korosztálynak szólnak. Nem fontos bővíteni, kivéve, ha valakinek érdekes, jó ötlete támad. Köszöntöm Mindnyájukat és további jó munkát kívánok!”

Dr. HELMLENÉ UHRIN MAGDA
Tatabánya

„Mikor megkapom a lapot, már valami jó érzés tölt el. Lehet, hogy ez a korommal függ össze, mert vissza mosolyog rám Nagyanyám arca. Sok boldog időt töltöttem a „Bangó” utcában (Temető utca) nyáron, áldott nagyszüleim házában. Igazán sosem voltam endrődi lakos, de ha itt járok, úgy érzem, hazajöttem.”

ZEÓKE GABRIELLA
Budapest

„Köszönöm, hogy megemlékeztetek Pali bácsiról, még nagyon sokan élnek, akik ismerték, szerették és Endrődről elkerülve hű szeretettel olvassák lapokat. Én, hidd el, bármilyen szaklapot olvasok is, egyetlenegy sem bontok ki borítékjából olyan boldog várakozással, hazagondolással, mint a Tieteket. Bekötve öröm a számokat újraolvasni, büszke vagyok rájuk. Megkaptam a júniusi számot szintén kiváló Ünnepi melléklettel. Köszönöm szépen.”

KOVÁCS ADRIENNE
Budapest

„Szerkesztésük érdekes és világviszonylatban is nívós. Én minden számba beköznék egy-egy nagy magyar költő versét, hogy felkeltsem, főleg a fiatal olvasók érdeklődését a vers - irodalom iránt. Ugyancsak felkérnék minden olvasót, hogy ha utazott a világba bárhol írja le élményeit, jó és rossz tapasztalatait akár saját, Különben csak gratulálni tudok „VÁROSUNK” szerkesztőségének és további sikeres, jó munkát kívánok.”

RÓZSAHEGYI MARIKA
USA

„Így, ahogy van nagyon jó, mindig várom.”

DINYA GYÖRGY
Gyomaendrőd

„Lehetne egy egészségről szóló rovat. Az időszerű betegségek megelőzéséről, pl. allergia, megfázás stb. Vagy, milyen az egészséges étrend, pl. cukorbetegségbe, vesebaj, gyomor, máj stb. bántalmakban szenvedők számára. Mi a szerepe a röntgenfelvételnek? (CT. Ultrahang?) Mi testkontrol?”

KNAPCSEK BÉLÁNÉ
Gyomaendrőd

Elhunyt Hunya jegyzője, Tulkán József



Hunya Község Önkormányzatát nagy veszteség érte Tulkán József jegyző hirtelen és váratlanul jött halála. Élete fiatalon ért véget, 37 évesen távozott. Hunya Község jegyzői munkakörét 2001. március 1-től látta el.

Csendes, fegyelmezett magatartású embernek ismertük meg Munkáját lelkiismeretesen a jogszabályi keretek között emberségesen végezte. Megszerette községünket, a lakosság zárkózott magatartásával együtt elfogadta. Szakmai végzettségét folyamatosan gyarapította. Tanítóképző Főiskolát végzett 1991-ben, Szeged-Tápén tanított egy évet. 1992-től 1998-ig a Békés Megyei Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalnál dolgozott, ahol számítógépes ismereteit gyarapította. 1993-ban közigazgatási alapvizsgát tett

Munka mellett végezte el az Államigazgatási Főiskolát 1998-ban. A Gyulai Körös-Vidéki Környezetvédelmi Felügyelet munkatársaként dolgozott 1998, februárjától egy évig, majd a Békéscsabai Tipp-Accon BT irodájában ingatlanközvetítéssel foglalkozott. Hunya Község jegyzői állásának betöltése előtt erről a munkahelyről pályázott.

Nem könnyű feladatot vállalt a jegyzői állás betöltésével. Jó kapcsolatot alakított ki munkatársaival, segítette munkájukat.

Nős, három gyermek édesapja, akik számára pótolhatatlan vesztés. A család gyászában osztozunk.

Rövid volt az az idő, amit együtt dolgoztunk községünk megmaradásáért, fejlődéséért. Sokat akart tenni, tudásával segíteni. Jó munkatárs volt. Hunya Község Önkormányzata saját halottjának tekinti.

Búcsúzzunk és emlékezünk, nyugodjon békében.

Hunya 2003. április 27.

Hunya Tiborné
polgármester

DIÁKSPORT

MEZEI FUTÓVERSENY

Március 27-én Orosházán rendezték meg a N.A.P. Diákolimpia megyei döntőjét.

A Rózsáhegyi Kálmán Általános iskola 6 csapattal, összesen 30 tanuló vett részt. Három csapat ezüstérmes lett, és bejutott az országos döntőbe.

Ezüst érmes csapataink:

II. korcsoport lány: Szakalos Edina, Balog Hajnalka, Kurucz Éva, Balázs Tímea, Barna Nikolett (ebben a korcsoportban nem rendeztek országos döntőt)

III. korcsoport lány: Farkasinszki Zita, Tokai Gréta, Farkasinszki Mariann Keresztes Kitti, Nagy Beatrix - Gödöllőn 21. hely (36 csapatból)

IV. korcsoport fiú: Kiss Imre, Fekés Zoltán, Dógi Richárd, Dógi Jenő, Tari Gábor, (Gödöllőn 11. hely (37 csapatból)

GRATULÁLUNK A VERSENYZŐKNEK ÉS VASZKÁN GÁBOR testnevelő tanárnak, atlétika szakedzőnek.

1. Az Ifjúsági lakótelepen, négylakásos társasházban lakás + garázs eladó. Érdeklődni: 06-30/294-0650; 06-66/284-155
2. Endrődön, a Sugár u. 48 sz. alatti családi ház + garázs telekkel, melléképülettel eladó. Érdeklődni lehet: 06-30/294-0650; 06-66/284-155 telefonszámon lehet.

HÍREK ERDÉLYBŐL



„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A fejedelem szobra Váradon

Bethlen Gábor erdélyi fejedelem egész alakos, közel 3 méter magas szobra májustól a nagyváradi Petőfi parkban fog állni. A szobor felállítását a Királyhágómelléki Református Egyházkerület kezdeményezte. A szobor alkotója Kós András, (aki Kós Károlynak a fia).

A szobor talpazatán a „Ha Isten velünk, ki ellenünk” latin felirat olvasható majd.

Az Európai Unió történetében a legnagyobb összeggel, hárommilliárd Euróval támogatja az Európai Bizottság Románia csatlakozását az Unióhoz. Ezt Günter Verheugen bővítési biztos jelentette be. Verheugen elmondta, hogy a bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy az EU bővítés Románia nélkül nincs befejezve. Romano Prodi az EB elnöke úgy vélte, hogy „Románia rájön majd, nem lehet gazdasági jövője az unióban, ha az Egyesült Államoktól várja a biztonságát”.

Adrian Nastase miniszterelnök és Günter Verheugen, az EU bővítési biztosja közösen avatta fel Brüsszelben Románia uniós képviselőinek székházát. Jelenleg 24 román diplomata dolgozik a képviselőn, a csatlakozás után számuk elérheti a százat.

Sepsiszentgyörgyön konferenciát tartottak az Önkormányzatok a Székelyföldért címmel. A megbeszélésen Hargita, Kovászna, és Maros megyei polgármesterek, az RMDSZ politikusok bírálták a jelenlegi régiófejlesztési ügynökség eredménytelen működését. Az elkövetkező időszak kihívásaira közösen kell keresni a választ, -jelszó alatt zajló tanácskozáson Markó Béla az RMDSZ elnöke kijelentette, magyar közösségünk sorsa attól függ, hogy mit teszünk az önkormányzatokban.

Nagyvárosok polgármesterei Egyesület tagjai Kolozsváron találkoztak. Bukarest, Kolozsvár, Brassó, Gyulafehérvár, Déva, Vajdahunyad, és Nagyvárad előljárói. Panaszkodtak többek között a hatalom önkényes intézkedései ellen, az anyagi háttér nélkül átadott hatáskörök átruházása ellen, illetve a regionalizáció mímelése miatt. A sajtókonferencián elhangzott, hogy a jelenlegi kormány el lehetetleníti munkájukat, a prefektusok pedig nem megfelelően végzik munkájukat. A hatalom zsarolásáról szóltak. Azt akarják elérni, hogy a polgármestereket, akiket közvetlen választottak e magas rangú tisztségre, védje a törvény a hatalom túlkapásai ellen.

Több napos rendezvénysorozattal ünnepelte fennállásának 10.-dik évfordulóját a csíkszeredai Pallas Akadémia Könyvkiadó és Könyvkereskedés. A kiadó Erdély 4 városában –Csíkszeredán, Gyergyószentmiklóson, Székelyudvarhelyen, és Marosvásárhelyen- tartott író-olvasó találkozóra nagy számban érkeztek a könyvbarátok, közöttük sok diák.

A Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) utoljára ülésezett jelenlegi összetételében. Rövidesen lejárnak a mandátumok. Markó Béla felszólalásában hangsúlyozta, hogy lejárt az álmódosások, az odamondogatások időszaka. Reálisan kell nézni a belpolitikai helyzetet, és a világban történő eseményeket. Semmit sem lehet egyedül

véghez vinni. A kormány, az Európai Unió és a nemzetközi intézmények beleegyezése, a magyar kormány támogatása nélkül lehet álmódosítani, de nem lehet érdemben cselekedni, eredményeket elérni. Hangsúlyozta továbbá a gazdasági kérdések jelentőségét, elsődlegességét, hiszen a fiatalok nem politikai, hanem gazdasági okokból hagyják el a szülőföldet. Álmok és valóság ellentéte jellemzi az alkotmánymódosítás ügyét is. Az RMDSZ számos javaslatát elfogadta a szakbizottság, de többet visszautasított.

Több felszólalásban is központi témaként szerepelt a székelyföldi fejlesztési régió. A Maros, Kovászna, Hargita megyéket tömörítő térség létrejöttéért keményen küzd az RMDSZ is, hiszen ez gazdasági megerősödéshez vezetne a magyar közösségen belül is. Mind Markó Béla, mind Frunda György bírálta a jelenlegi kormányt, hogy túltengenek a Nastase kabinet rendeletei és határozatai.

Több mint tízszerezére emelte a magyar kormány a politikai üldözöttek életvesztése után járó kárpótlást. A Medgyessy-kabinet 400 ezer forintban állapította meg a jóvátétel összegét, a 31/2003.(III. 27) kormányrendeletben. Azokról szól a törvény, akik vagy a magyar bíróság, ítélete alapján szenvedték el a halálbüntetést, vagy a büntetés végrehajtása során bekövetkezett haláluk a magyar hatóság szándékos közreműködésével következett be, valamint a deportálás és a szovjet kényszermunka ideje alatt elhunytak. Tudni lehet, hogy 32 országban vannak érintettek, és azok a jogosultak, akik az 1997-ben beadott kérvényükre helyt adó határozatot kaptak. A Kárrendezési Iroda hivatalból meghozza a kiegészítő határozatot az új összegre. Akiknek a helyt adó határozat óta megváltozott a lakcíme, azok a határozat számának feltüntetésével jelezzék a Kárrendezési Irodának az új címüket, vagy akiknek az ügyét meghatalmazott intézte, azoknak is nyilatkozni kell a meghatalmazás érvényességéről. Lényeges, hogy aki 1997-ben nem nyújtotta be az igényét, méltányosságnak nincs helye. A felemelt összeg kifizetése akár magyarországi, akár más országbeli a jogosult, bankszámlára is kérhető. (Célszerű, ha az érintettek gondoskodnak a bankszámla megnyitásáról.) A kifizetések valószínű június végén elkezdődnek.

Ötven évvel ezelőtt...

Tímár Mihály és Szanyi Julianna

Május 24-én a Gyomai Római Katolikus Templomban megismétlik 50 évvel ezelőtt tett „Holtomiglan holtodiglan esküjüket.

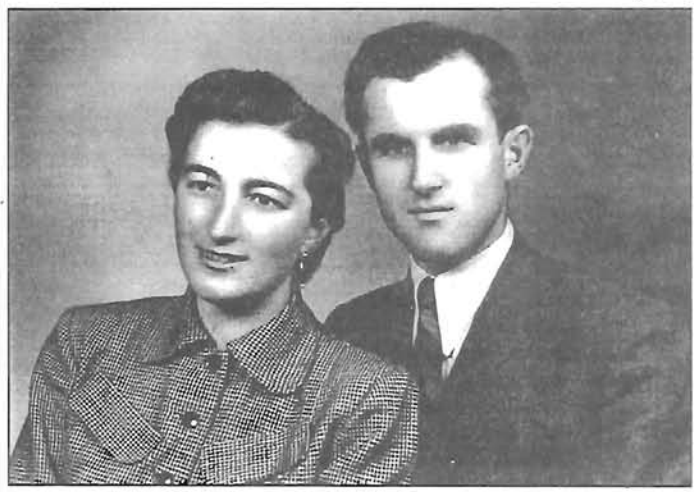
Minden barátot, ismerőst szeretettel várnak délután 5 óra a templomi szertartásra.

A szerkesztőség meleg szeretettel gratulál a jubiláló házaspárnak, és kíván mindkettőjüknek jó egészséget, nyugodt boldog, békés öregséget.

„John Anderson, szívem John,
kezdetben valaha
Hajad korom sötét volt
S a homlokod sima.
Ráncos ma homlokod, John
Hajad leng deresen,
De áldás ősz fejedre,
John Anderson, szívem.

John Anderson, szívem John,
Együtt vágunk a hegynek
Volt víg napunk elég, John
Szép emlék két öregnek.
Lefelé ballagunk már
Kéz-kézben csöndesen,
S lent együtt pihenünk majd,
John Anderson, szívem.

(Burns)



Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

A Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető elnöksége által elfogadott IRÁNYELVEK 21 pontja ad választ arra, hogy hol a helye a kereszténydemokráciának az ezredfordulón.

(Folytatásban ismertetjük olvasóinkkal)

Hazánk közéletét és a polgárok tájékozódását ellentmondások, bizonytalanságok az értékek zavara és a média jelentős részének félretájékoztatása jellemzi. Fontos, hogy nemzetpolitikai kérdésekben a polgárok bírják az egyértelmű választ. Ilyen körülmények között igyekszünk segítséget nyújtani a keresztény és demokratikus értékek alapján.

Mi magyar kereszténydemokraták úgy látjuk és tapasztaljuk, hogy a magyar társadalom és közélet valahol utat tévesztett és ebben az útkeresésben dolgoztuk ki és bocsátjuk közös gondolkodásra az általunk kidolgozott irányelveket. 21 pontban adjuk közre, és reméljük, hogy megadjuk a választ is arra, hogy hol a helye az ezredfordulón a kereszténydemokráciának.

Dr. Varga László elnök

1. KUDARCOK ÉS SIKEREK

Az ezredforduló nemzedékének nagy fájdalma Magyarországon, hogy a politikai átmenet közel másfél évtizede nem hozta meg az annyira várt felemelkedést. A változás sokakat bizonytalanságba, és reményvesztésbe taszított. Az új világ csak keveseknek nyújtott jólétet és gazdagságot, ráadásul ezeket könnyebben lehetett elérni a törvények megkerülésével, mint munkával és szorgalommal. Ritka erény a társadalom egészéért érzett felelősség és az elesettekkel való szolidaritás. Ez az időszak nem hozott kulturális felemelkedést sem és nem szüntette meg az erkölcsi válságot. Mégis van mivel büszkélkednünk: az intézmények és a jogrend tekintetében hihetetlen nagy volt az átalakulás. Kialakult a többpártrendszer. A bíróságok függetlenek, a kormány viszont felelős a parlamentnek. Ervényesülnek az alapvető emberi jogok. Kárpótlási törvények próbálták enyhíteni a múltban elszenvedett jogtalanságokat. Az Egyház ismét szabad. Visszanyertük hazánk függetlenségét és önállóságát. Népszavazás döntött arról, hogy az Észak Atlanti Szerződés (NATO) és az Európai Unió tagjai legyünk. Mindez nagyszerű, de csak váz. Hiányzik a tartalom. Ezért

Nem oldódott bennünk az a szorongás, amely rontja az egészségszűkület, és megakadályozza, hogy bizalommal tekintsünk gyermekeink, unokáink jövőjére. Mi, magyar kereszténydemokraták ezért úgy érezzük, : hazánk ismét valahol utat tévesztett.

2. ÚTKERESÉS A SZOCIALIZMUS BUKÁSA UTÁN

A szocializmus bukása után nem láttuk, hogy a kapitalizmus már csak a felszínen sikeres: a rendszer alapvető változtatásra szorul. Nem észleltük, hogy a világ átalakulóban van. Ahelyett, hogy egy valóban új berendezkedésre törekedtünk volna, a ló túloldalára esve teret engedtünk az idejétmúlt, neoliberális gazdaságpolitikának. Ez annál is inkább érthetetlen, mert minden 1990 óta alakult kormány – legalább szakvagyban – a szociális piacgazdaságot hirdette. Az országot ma ugyanazok irányítják, mint a múlt század 80-as éveiben. Lehet, hogy csak a felszín változott? A késo-kádárkori vezetőreteg mind az Antall, mind az Orbán kormánytól visszavette a hatalmat, ezért egyre többen beletörődnek sorsukba és elveszítik közéleti érdeklődésüket. A kiábrándultak között ott vannak, akiket elcsábítottak a baloldali jelszavak. A szocialista nevet viselő

párt politikája a lehető legliberálisabb és szociális érzékenysége csak a választásokig létezik.

3. A MEGÚJULÁS ESÉLYE AZ ÖSSZEFOGÁS

Ebben a kedvezőtlennek tűnő lélektani helyzetben kerül sor a Kereszténydemokrata Néppárt újraindítására. A körülmények azonban csak látszólag előnytelenek. Ma is sok a saját magáért, családjáért felelősséget viselő, öngondoskodó polgár, aki nem segélyből, és nem ügyeskedésből akar megélni, hanem a saját tudására alapozott munkát tekinti élete vezérfonalának. Aki ugyanakkor a szívébe írt erkölcs alapján segít minden bajbajutottnak. Cselekedetei nem az önzésen, hanem a közösségi szemléleten alapulnak. Család, munkatársak, barátok, szomszédok, saját település és haza, benne a közjó iránti elkötelezettség, felelős közteherviselés jellemzi őket. Az ilyen választók a XX. században nem egyetlen párthoz kötődtek. Volt akit a szocialista jelszavak csábítottak. Am többségük bizalmából lett az ország vezető ereje 1945-ben a Kiszgadzapárt, 1990-ben a Magyar Demokrata Fórum, majd 1998-ban a Fidesz – Magyar Polgári Párt. E pártok azonban csak részben váltották be a reményeket, és így tartós sikereket nem értek el. A következő választásokig aligha tűnik fel egy új hiteles erő, amely új reményt adna ezeknek a választóknak. Most azoknak a létező erőknél kell összefogva újat alkotniuk, akik szemben állnak a mai kormánypártokkal. A szövetségkötés, unióalkotás lesz annak bizonyítéka, hogy a pártvezetők számára az önérdéknel fontosabb a közös érdek. Nem új, de megújuló politikai erőkre számíthatunk.

4. A KDNP HELYE

A megújulás része a Kereszténydemokrata Néppárt újra indulása is a Barankovics István vezette Demokrata Néppárt korszerű folytatásaként. E párt szellemi gyökereit Prohászka, Giesswein, Kerkai és Barankovics jelzik. Táplálkozott a II. világháború alatti szellemi ellenállásból és a háború utáni Nyugat Európában kibontakozó erkölcsi, szellemi megújulást hozó modern kereszténydemokráciából. A most formálódó szövetségben tehát ennek a pártnak nemcsak helye van, hanem szükség is van rá. Az Orbán kormány többlet valószínűleg meg a kereszténydemokrata politikából, mint bármelyik elődje. Ezzel magyarázható, hogy a nemzeti oldal a 2002-es választások után lényegesen jobb helyzetben van, mint 1994-ben. Az Orbán kormánynak ezt az értékrendjét a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség jelenítette meg. Most a Kereszténydemokrata Néppárt feladata, hogy a formálódó pártszövetség kereszténydemokrácia iránti elkötelezettségét jól láthatóvá tegye a választók számára. A nemzeti és keresztény érzelműek, illetve a szociális igazság érvényesítésében érdekeltek egy része számára a Fidesz mai megjelenítési formája nem eléggé vonzó. Őket a Kereszténydemokrata Néppárt kapcsolhatja be abba a közéletbe, amelybe való részvételre épp 2003 januárjában buzdította a keresztényeket Ratzinger bíboros. Az az éles szembeállítás, amely a két nagy párt között kialakult, megnehezíti, hogy akik a most kormányzó pártokban csatlódtak, a polgári oldalban lássák a számukra ígéretes megoldást. A kereszténydemokraták új hangon szólítva meg őket, csökkentik a merev szembenállás okozta károkat.

Folytatás a következő számban.

Közre adta: Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés Megyei elnöke



Gazdag Erzs: TAVASZT HIRDETŐ PIPITÉR

„Jön a tavasz! Jön bizony!
Itt lépked a pázsiton.”
Ezt mondja a kis pipitér,
kinek szava is százat ér.

Nézd, hogy virít, hogy integet!
Neked beszél, csakis neked.
Százszorszép szemét rád veti...
Higgyél neki, higgyél neki!

Még minden bokor alszik itt,
csupán a százszorszép virít.
A dermedt parknak gyér fűvén
a tavaszt hirdeti szegény.

A tavaszt hirdeti szegény,
gyenge kis árva pipitér.
Mindaddig mondja, hirdeti,
míg a tavasz is hisz neki,

s kibontva napsugár -haját
kacagva jön a parkon át
A pipitért megöleli,
Őle virággal lesz teli.

Sarkady Sándor: GÓLYAHÍR

-Mi szél hozott, kis futár?
-Nem szél hozott, napsugár.

-Kedves gazdád ki lehet?
-Fűnevelő kikelet.

-S mi a jó hír aranyom?
-Sárgulhat a kalapom!

-Jó a hír, jó a hír,
Isten hozott, gólyahír!

Zsadányi Lajos: KIPP-KOPP

Kipp-kopp
Mogyoró.
Tavaszt hív már
a rigó.

Kipp-kopp
Kalapács.
Jókedvű már
A kovács.

Kipp-kopp
Kert alatt.
Róka viszi
A ludat.



Gazdag Erzs: FECSKENÓTA

Zeng a fészek
Reggel óta,
Felcsendült a
fecske nóta:
-Csit-csivit,
csit-csivit!
Itt a tavasz!
Itt van, itt!

Megvan még a
Régi ház,
Bár megkopott
Rajt a máz.
Nosza rajta!
Fecskemódra
Kimeszelik
Nótaszóra:
-Csit-csivit!
csit-csivit!
Itt a tavasz!
Itt van itt!

G. Szabó László: MÁJUSI KÖSZÖNTŐ

Május,
Május,
Harmat a virágon,
Mókás
Nótás
Cinke ül az ágon.

Földből
Föltör
Fürge fű a réten,
Gyöngye
Zöldje
Hajladoz a szélben.

Száz dal
Szárnyal,
Atszövi a tájat-
Minden érdekeltnek! Szívben
Friss üteme támad.

Virradj
Víg nap
Fénye, te parázsló!
Lengjen
Fennen
Pirosan a zászló!

Zengje
Szerte
Hangos örömünket:
Még szebb
Élet
Hírnöke az ünnep!



RÁDIÓ „C”

„Nem rég történt, még a tanév elején, amikor a „C” kollégiumba beköltöztek a régi lakók – a volt elsősök és végzősök. Kitaláltuk Imre Tibor kollégával, hogy adjunk feladatokat a fiúknak. Nevezzünk ki programfelelősöket, mint szabadidős, tisztasági. Talán így jön valami ötlet, ami segítheti a Bajcsy úton eltöltendő szürke hétköznapiakat.” Kezdte bevezető beszédét Fr. Ungvölgyi János tanár úr, amikor a Rádió C megalakulását ismertette a megjelentekkel.

Természetesen nem ment ez zökkenőmentesen. A program megszervezésére megbíztuk Takács Zoltán 10.D. és Gecser József 13. kollégistát. Felkértük a többi kollégistát is, hogy gondolkozzanak a bevezethető programokon. Takács

Zoltán és Gecser József hamarosan előálltak a kollégiumi rádió gondolatával.

Örültünk a gondolatnak, de tudtuk, hogy ez nem lesz könnyű feladat, és nem lesz olcsó a megvalósítás. A gondolatokat tettek követték. Megkerestük a kollégium vezetőjét

Varczába Éva tanárnőt, akit megkapott a gondolat, így került a program az igazgató úr elé, Gubucz Józsefhez, aki szintén támogatásáról biztosította a megálmodókat.



Ungvölgyi tanár úr szerint innen az események felgyorsultak. Először is segítség kellett a költségvetés műszaki és gazdasági elkészítéséhez. Ebben a munkában segített Erdei úr. A műszerek kiválasztásában segített Cserháti tanár úr. A stúdió kialakítását,

az épületen belüli rendbe tételét a diákok vállalták. A megvalósításhoz szükséges pénzt részben pályázati úton, részben az iskola költségvetése biztosította.

Így valósulhatott meg egy jó gondolat, közös akarattal, összefogással, amely példaként szolgálhat nemcsak a többi kollégistának, hanem nagyobb, távlatokban is.

Ungvölgyi János tanár ezen gondolatok jegyében adta át a stúdiót Gubucz igazgató úrnak, aki a nemzetiszínű szalag átvágásával megnyitotta a Rádió C stúdiót, ahonnan a felhangzó zene a jelenlévőket nagy örömmel töltötte el, nemcsak a kollégium C lakóit, hanem mindenkit, aki hallhatta.

Az álmok valóra váltóinak szerkesztőségünk is szívből gratulál.

Vaszkó András



2003. márc. 30.
ALGYÓ-GYOMAEN
DRÖD VSE 4:0
100 néző. Játékvezető: Szabó

Kiss, Csikós, Kondacs, Szabó, (Danó) Ilyés, Farkasinszki, -Béni, Göblyös, Kéri, Beinschrót, Mester, Katona.

Az eredmény túlzott. Paulik: Saját magunkat vertük meg. A mérkőzés elején 11-essel megszerezhetjük volna a vezetést, de Katona előbb a kapusba vágta, majd a vissza pattanó labdát magasan fölé lötte.

Jó: Kiss, Göblyös, Beinschrót.
A tabellán 14. Gyomaendrőd VSE, 3,3,12 26:46 12

Megye I. o.
Gyoma FC –Körösladány: 1:1
A tabellán 1. Gyoma FC , 5,6,2,35 :11

33

Április 6. GYOMAENDRÖD VSE –TÜRKEVE 3:0

250 néző. Játékvezető: Samu
A 44. percben Göblyös lött kapura, a vendégek kapusa kiütötte, a jökör érkezésén Osán 8 méterről a hálóba gurított, 1:0

60. perc, Beinschrót bedobását Osán hálóba juttatta.2:0

SPORT



Jó: Göblyös, és Beinschrót
A tabellán Gyomaendrőd VSE

84. perc, Szabó indította, Osán 30 méteren át vezette a labdát, majd a kifutó kapus fölött hálóba emelte, 3:0

88. perc, Katona a büntetőn belül kézzel ért a labdához. A jogos 11-est a kapufához ütötte, s a berohanó Katona kirúgta.

Jó: Kiss, Kondacs, Osan.
A tabellán Gyomaendrőd VSE 14. 4,3,14, 29:46 15

Megye I.o.
Sarkad-Gyoma FC 1:0
Rengeteg jó helyzetet hibázott el Gyoma

A tabellán 1. Gyoma FC, 9,6,3,35:12 33

Április 12. SZARVAS-GYOMAENDRÖD VSE 2:1

300 néző, Játékvezető: Vass
Kiss, Csikós, Kondacs, Göblyös, Szabó, -Szántó, (Farkasinszki) Mester, (Béni, Ukven) Kéri. Ilyés- Osan Beinschrót

22. perc Osán hosszú beadását Beinschrót lekezelte és a hálóba vágta 1:0
A választ előbb Bogdán lötte 1:1
Dorilla fejtelt a hálóba, 2:1

14. 4,3,13,30:48 15

Megye I. o.
Gyoma FC –Újkígyós 2:1
400 néző
Góllövő: Furka, Mátyus
Jó: Vatai, Furka, Toldi
Küzdelmes mérkőzés, megérdemelt győzelem.

A tabellán 1. Gyoma FC 10,6,3,37:13 36

Április 20. Gyomaendrőd VSE – Harta 0:3

Már a 23. percben megnyerte a mérkőzést. A kulturáltan játszó vendég csapat mindenben felülmúlta csapatunkat. Mindvégig jobbak voltak a vendégek.

A tabellán Gyomaendrőd VSE 14. 4,3,14,30:51 15

Megye I.o.
Méhkerék-Gyoma0:2
Góllövő: Hunya és Mátyus
Kemény küzdelemben felül kerekedett a vendég együttes.

Jó: Toldi, Vatai, Hunya, Mátyus, Dinya
A tabellán 1. Gyoma FC 11, 6,3,39:13 39

Trodalmi oldal



Egyetlen verseink

Emlékezetes képsort nagyt fel az idő. Egy négy-öt éves kisgyerek áll a tengerparton, kavicsok között kutat. A hosszas szemlélődés és keresés izgalma után a rátalálás soha nem sejtett örömevel markolja a követ, az egyetlen, az elveszithetlent. Egy aprócska lüktető tenyér, s benne egy aprócska lüktető kő. „Az egész szíve a tenyerében lüktet.” A kereső s a keresett immár mindörökre együvé tartoznak, elválaszthatatlanok. Hiszen a Megtalált nem más, mint a sok közül kiválasztott Egyetlenegy.

De a következő pillanatban már csak a lelassult mozdulatsort láthatjuk, egészen közelről: lendülő kar, szétnyíló tenyér, majd odébb az elmerülő, csobbanó kő...

Az imént még legjobban féltett kincs most hangtalanul hull alá, s vész el a hullámok között...

Fájdalmasan szép szavak oldják fel a váratlan, tragikus fordulatot, s visszhangzanak a hullámok fölött:

„Hangot sem ad a néma szakítás,
Egy egész tenger zúgja mégis vissza.”

Pilinszky János halhatatlan sorai jutottak az eszembe, amikor az Egyetlen verseink c. kötetet lapozgattam. Elgondolkodtató cím, s vele egy elgondolkodtató kérdés. Van-e egyetlen vers, vannak-e „egyetlen” versek az életünkben?

Olyanok, melyeket bár nem mi irtunk, de „mindöröktől fogva” a miénk, melyek beleivódtak lelkünkbe, zsigereinkbe, egész életünkbe.

Mint ama kavics. S az egyetlen verseink vajon ugyanazok-e, amelyek tavaly vagy tíz évvel ezelőtt! Vagy teljesen kicserélődtek, ahogyan az ember „kicserélődik”, megújul hétévente! Esetleg „jöttek” a régiekhez „újak”, melyek itt és most a legfontosabbak, s választásukkal a legtöbbet áruljuk el jelenlegi önmagunkról!

Ezekre a kérdésekre keresték a választ azok a kortárs magyar költők is, akik a saját versük mellé egy másik költő – számukra meghatározó - művét jelölték meg „egyetlen versnek”.

Néhányan meg is indokolták választásukat.

Çergely Ágnes nem indokol, „csak” jelen van a kötetben. John Keats (1795-1821) angol költő versét választotta, két nagy elődje, Vas István és Szabó Lőrinc fordításában. Ugyanaz a vers, s mégis mennyire más!

Különleges élmény a magyarra „átültetett” két költemény, így egymás mellett.

S különleges élmény az ennek hatására megszületett két Çergely Ágnes –vers is.

Polányi Éva



John Keats

HA FÉLELEM FOG EL

Ha félelem fog el, hogy meghalok,
s nem aratom le termő agyamat,
s mint gazdag csűrők, teli könyvsorok
nem őrzik meg az érett magokat,
ha látom a csillagos éjszakán
a nagy regény kódos jelképeit
s érzem, hogy árnyait leírni tán
a sors mágikus keze nem segít,
ha azt érzem, te percnyi tünemény,
hogy többé majd nem nézhetek terád
s a gondtalan, tündér szerelmet én
nem ízelem, akkor a szép világ
partján tünődve állok, egyedül,
S Hír, Szerelem a semmibe merül.

Vas István fordítása

HA RÁDÖBBENEK, HOGY MEGHALHATOK

Ha rádöbbenek, hogy meghalhatok,
mielőtt agyam termését behordtam,
mielőtt, mint dús csűrők a magot,
megőrzöm magam tornyos könyvhalomban,
ha nézem a csillagos éjszaka
arcán a nagy mese jelképeit
s érzem, hogy őket lerajzolni a
varázskezű sors nem soká segít,
s ha azt érzem – te te tűnő árny, te szép!-,
hogy már nem látlak viszont, s hogy soha
nem önti belém tündér erejét
a gondtalan csók, -akkor, akkor a
mindenség partján állok, eltünődve,
s hír, s szerelem semmivé omlik össze.

Szabó Lőrinc fordítása



Çergely Ágnes

Keats/Vas István egy sorára

Ha félelem fog el, hogy meghalok,
ha rádöbbenek, s félelem fog el,
ha a félelem már torkon fogott,
ha rádöbbenek, hogy most félni kell,

ha mint pókháló, felcsavar a félsz,
ha nem találok a pókfonalat,
ha rádöbbenek, a munkám se véd,
ha egyszer cserben hagynak a szavak,

ha bebáboz a pántos félelem,
mint Kolbe atyát éhség görcse, ha
nem velem fut az idő: ellenem,

ha tátogok, mint elgyűrt törpefa-
az Úr tenyerén számyra kaphatok,
addigra csupa félelem vagyok.

Keats/Szabó Lőrinc egy sorára

Ha rádöbbenek, hogy meghalhatok,
s nem leszek többé láncra fűzve itt,
hol megleltem a Paradicsomot,
s velem a teljes klán kiüzetik,

mert lelkünk mélyén füstbe ment a terv,
hogy sokasodjunk, mint a számyasok,
más égtáj kellett volna, míg betelt
a sors, mely egyszer csontig vágott,

de az emlékkel mit sem kezd, aki
a holmik közt majd csontkézzel kutat,
s mint agyagménést, rendre elköti

éjjel kipányvált mondataimat-
vigyél, mondom az Angyalnak, vigyél.
S könnyű lesz, mint a Szajna parti szél.



Ízes ízek

május

Rizses csirke

Megtisztítok egy kb. 1 kg-s csirkét, feldarabolom és megsózom. 1 fej hagymát vajon megfonyasztok, majd a feldarabolt húst ráteszem és minden oldalán megpirítom. A húsokat kiviszem a serpenyőből és melegen tárolom. A visszamaradt vajos-hagymás peccsenyélén megfuttatok egy csomó petrezselymet, 2 kicsumázott paprikát. Néhány percre pirítom, majd 25 dkg megmosott rizst öntök rá. Ezután beborítom az elősütött csirkehússal és annyi vizet öntök rá, hogy kétujjnyival ellepje. Megsózom, megborsozom és fedő alatt addig főzöm, amíg a rizs az összes folyadékot magába nem szívja. Tálalás előtt petrezselyemmel meghintem.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince



Partner
Üzletlánc tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endródi ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehüvellátás
- kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

ajánlásaink

Féltartós habtejszín 0,3 l	139,-/db	Fst hálós sonka vf.	799,-/kg
Reál tejjöl 20% 175 g	59,-/db	Fst főtt tarja vf.	949,-/kg
Tehéntúró 250 g	159,-/db	Reál étolaj 1 l	249,-/db
Tea vaj 100 g	99,-/db	Reál tejszinhabspray 250 ml	215,-/db

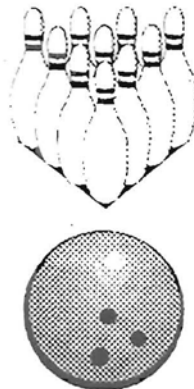
Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.



Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

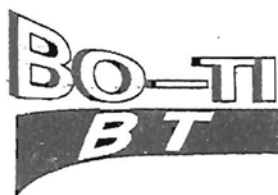


Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243



Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

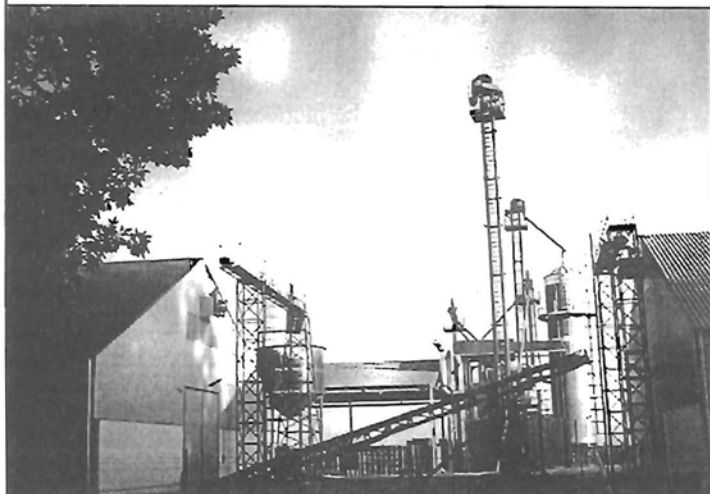
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>



5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)



AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK



„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Guhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ERDÖSI DÁNIELNÉ NEHÉZ ERZSÉBET, aki a Népliget utcában lakott hosszú betegség után befejezte földi pályáját április 17-én. 78 éves volt. Gyászojók: férje, gyermekei, és azok családja. Rokonai, ismerősei.

Özv. GYÁNYI GÁBORNÉ TÓTH ERZSÉBET, aki a Népliget utcában élt, 88 éves korában április 16-án rövid betegség után elhunyt. Gyászojka a családja.

HEGEDŰ LAJOSNÉ GIRICZ VERONIKA volt Napkeleti úti lakos, aki a Rózsakert Otthonban lakott, április 23-án, 81 évesen, súlyos betegen az Örökkévalóságba költözött. Gyászojók: férje, és a rokonok.

KATÓ JÁNOSNÉ HÖRNÖK MARGIT, aki az Attila utcában lakott, április 16-án hosszú betegség után megtért Teremtőjéhez. 83 éves volt. Gyászojók: a családja.

KISS ANTALNÉ GYURICZA MÁRIA, aki a Mikszáth úton lakott, április 5-én 76 éves korában hosszú betegség után vissza adta lelkét Teremtőjének. Gyászojók: férje, lánya és társa, azok családja, rokonai, ismerősei.

LEHOCZKI MIHÁLY, aki Nagylaposton, majd rövid ideig az Endrődi úton lakott, 80 éves korában hosszú betegség

után április 14-én elhunyt. Gyászojka a családja.

RÁCZ ISTVÁN, aki a Selyem úton lakott, március 31.-én hosszú betegség után, 74 éves korában megtért Égi Urához.. Gyászojka a családja.

SZABÓ ISTVÁN gyomaendrői lakos, április 13-án 81 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászojka a családja.

A gyászó család köszönetet mond mindazoknak, akik szeretett halottukat, **Bula Pétert** elkísérték utolsó útján, és a kegyelet virágával, és részvétükkel osztoztak a halála miatti fájdalomban. A gyászó család



Békesség haló porajkon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászó család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Amikor a romlandó magára ölti a romlatlanságot, a halandó a halhatatlanságot, akkor teljeseedik az Írás szava: A győzelem elnyelte a halált. Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?

A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény.

De legyen hála Istennek, mert ő győzelemre segít minket, Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

Legyetek tehát állhatatosak és kitartók, szeretett testvéreim! Tegyetek mindig minél többet az Úr ügyéért, hiszen tudjátok, hogy az Úr ügyében való fáradozástok nem hiábavaló.

1Kor 15.54-58



Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328



NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort lászló kandallóépítő, Gyomaendrőd,
Fő út 52.

Telefón, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.





Kert- barátok- nak

Madarak és Fák Napja (május 10.)

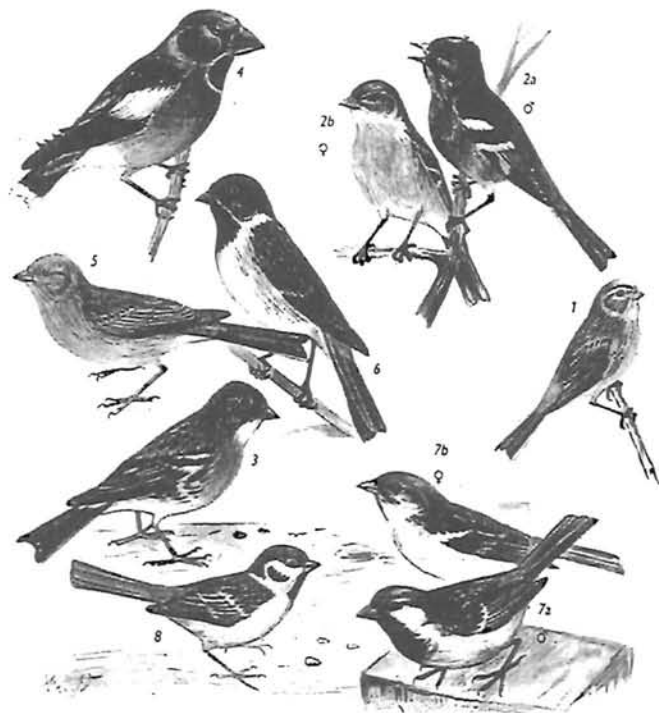
„Aki az állatokat kinozza,
a fákat, növényeket pusztítja, az bántja az embertársait is.”
(Orosz közmondás)

Bolygónk legnagyobb növényei a fák. A lombos fák jól megélnék, ahol a csapadék eloszlása egyenletes, ahol a nyár meleg és hosszú. Az ilyen éghajlatú területet mérsékelt égövnek nevezzük. Hazánk ebben az égövben terül el. Földünkön 380-390 millió éve élnek fák. Azóta állandóan változnak, fejlődnek. A változáshoz ma már hozzájárul az ember is, amikor különböző gyümölcs, és díszfákat nemesít ki.

A fákkal egy időben megjelentek az állatok is. Kezdetben hatalmas (magas, és hosszú) állatok éltek, majd a törzsfejlődés során változtak, sokasodtak. A nagyméretű állatok pusztulását elősegítették a természeti katasztrófák, csapások is.

A mai hazánk arculatát meghatározzák az erdők, mezők, rétek, növényi kultúrák (gyümölcsfák, szőlő ültetvények, dísznövények, szántóföldi növények).

A ház és háttér kertekben főleg gyümölcs és díszfák dominálnak úgy az erdei, mint a mesterségesen ültetett fákon különösen tavasszal a



MÁRCIUS 25-TŐL ÁPRILIS 23-IG GYOMA BELTERÜ-
LETÉN 6,4 MM CSAPADÉK HULLOTT.

madarak csicsérgésétől hangos a táj. Ilyenkor sok madár tollazata fényesebb, színesebb, mert készülnek a nászra, melynek eredménye a tojásrakás, az utódok, a fiókák felnevelése. Úgy a növények, mint a madarak nagy szolgálatot tesznek az emberiségnek. A növények az általunk kibocsátott széndioxidot átalakítják oxigénné, egyszerűbben az elhasznált levegőből friss, tiszta levegőt varázsolnak. Ezért tisztább egészségesebb az erdei levegő, de ha környezetünkben sok a fa, bokor, virág, szintén hozzá jutunk az élet egyik alapfeltételéhez a jó levegőhöz.

Fáinknak növényeinknek sajnos vannak kártevői is, melyek pusztítják, és megrövidítik élettartamukat. Ezek a rovarok, lárvák stb. A természet azért is csodálatos, mert gondoskodik arról, hogy a pusztító rovarok ne bontsák meg az egyensúlyt, a rovarok elszaporodását a hasznos rovarvő madarak meghiúsítják.

Nekünk a Föld lakóinak meg kell hiúsítani a fák, oknélküli kivágását. Ugyanakkor törekednünk kell arra, hogy az elpusztult fák pótlásra kerüljenek, környezetünk fásítására sok figyelmet kell fordítani! A madarak védelmére, fészkeik megóvására, télen az etetésükre gondolkodjunk. Az elmúlt hosszú télen sok madár elpusztulhatott, ezért etessük télen a madarakat, főleg olajos magvakkal, mint a napraforgó.

Soha se feledjük, hogy a természet csak törvényeit megtartva irányítható.

A valódi természetvédelem az állatok és növények igazi, gyakorlati védelme mindenkitől függ, s csak széleskörű összefogással sikerülhet.

Ismerkedjünk meg néhány veréb nagyságú madárral:

1. Csicsörke: apró termetű, csicsérgő hangú
2. Erdei pinty: a kanári madarak rokona, erdőben él
3. Fenyő pinty: Észak Európában fészkel, télen látogat hozzánk
4. Meggyvágó: magevő
5. Citromsármány: a lombos erdő madara, télen bejár a kertjeinkbe
6. Nádi sármány: nádi veréb, a nádasokban él
7. Házi veréb: szürke fejtoilizata van, alkalmazkodó
8. Mezei veréb: a kertek és lombdők lakója

Részlet Petőfi Sándor: Erdőben című verséből

Sötétzöld sátoros
Erdőben járok.
Kevély tölgy fák alatt
Szerény virágok.

A fákon madarak,
Virágon méhek
Ott fenn csattognak itt
Lenn döngicsélnék.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.



Kedves vásárlóim!

tavaszi árukinálatom:

- Kukorica vetőmagok, bio burgonyák
- Kerti magok, virágmagok, dughagyma
- Virághagymák, virágtápok
- Talajfertőtlenítők
- Műtrágyák, virágföldek
- Fűmag, lucernamag
- Permetezők, szuivattyúk, műanyag tömlők
- Kézi szerszámok, létrák, talicskák
- Szegek, csavarok, fűrészek
- Metszőolló, főlák
- Gumicsizmák, esőruhak
- Műanyag kukák, virágládák, virágserepek

Várom Kedves Vásárlóimat!
FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Iványi Mária, Márton Gábor, Polányi Éva,
Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu